

OF THE GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

No. 38. Štev. 38.

Chicago, Ill., 26. septembra (September) 1917.

Leto III. Volume III.

Lokalne vesti.

Minuli petek, dne 21. t. m. popoldne ob 1. uri so se odpravili na vojaško vežbališča v Rockford, Ill. tudi vpoklicanci 26. divizije, ki zavzema naš slovenski mestni okraj. Iz tega okraja je odšlo 165 vojaških novincev; po narodnosti so bili: Amerikanci, ameriški Nemei, Poljaki, Litvinci, Rusi, Italijani, Hrvatje pa tudi 8 naših slovenskih fantov in sicer: Josip Cerjane, Anton Zabkar, John Kučič, Anton Baša, Gregor Golja, J. Lukanič, Frank Cunk in Marko Starec. Nekaj izmed teh je pripadalo k Mladeni. podp. društvu "Danica", slednja dva sta bila pa tudi člana naše K. S. K. J. Brat Frank Cunk je član dr. sv. Stefana št. 1, br. Marko Starec je pa član dr. sv. Alojzija št. 47 K. S. K. J.

Stanovniki ozir. občinstvo naše 26. divizije (warde) je priredilo na predvečer odhoda to je v četrtek vsem odhajajočim vojaškim novincem veliko paradno po Leavittu in 22. cesti, koje se je udeležbo nad 2000 oseb.

Naši slovenski fantje so se odpravili dne 21. t. m. v okrašenem avtomobilu rojaka Andreja Glavača na postajo; v slovo in zadnji pozdrav jim je igral na avtomobilu rojak Abačič na svojo harmoniko in jih je spremljal prav do vlaka. Pred odhodom se je oglašilo nekaj izmed teh vpoklicancev tudi v našem uredništvu jemati slovo. Obljubili so nam, da bodo poslali iz Rockforda skupno sliko vseh sedaj ondi bivajočih slovenskih vojakov, da jo priobčimo enkrat v našem listu.

Po našem mnenju bi morala celokupna slovenska ehikaška naselbina prirediti tem vrlim sinovom strica "Sama" primerno odhodnico, kakoršne prirejajo po drugih večjih slovenskih naselbinah; vsi posamezniki in vsa različna slovenska društva bi morala pri tem nastopiti. Ali smo ehikaški Slovenci res tako zaspani in nedoljubni? Gledati moramo na to, da jih homo tim častneje sprejeli tedaj, ko se povrnejo zopet nazaj v našo sredino.

Našim slovenskim ehikaškim fantom, ki so odšli k vojakom kličemo se enkrat prisrčno: "Z Bogom!" in "Na veselo, srečno in zdravo zopetno svidenje!"

Podpisani se tem potomi še enkrat lepo in prisrčno poslavljamo od vseh naših sorodnikov, prijateljev, znancev in društvenih sobratov ter se jim lepo zahvaljujemo za izraz sočutja, ko smo osebno jemali od njih slovo. Osebito lepo zahvalo pa izrekamo g. Martinu Nemanichu, slovenskemu gostilničarju, ker nam je priredil poslovlilni večer ali odhodnico in nas tako dobro postregel z okusnim "Chop Suom". Živela slovenska ehikaška naselbina. Imejte se dobro in spominjajte se tudi nas! Josip Cerjane, Anton Zabkar, Frank Cunk, John Kučič, Anton Baša, Marko Starec, Gregor Golja, J. Lukanič, slovenski vojaki.

Dne 19. septembra t. l. sta dobila drugi državljanski papir rojaka Frank Katič in Josip Frankovič oba iz Chicagoa. Kot priče sta jima služila rojak Fr. Grill in Ivan Zvezich. Za pridobitev državljanstva se je z vso marljivostjo trudil prvi, ali rojak Katič, to pa radi tega, ker ne zna niti čitati niti pisati. Naučil se je pa vseeno potrebnih odgovorov pred sodnikom, da je naredil skušnjo z dobrim uspehom. Čestitamo obema našima navajima ameriškim slovenskima državljanoma!

V soboto, dne 29. t. m. zvečer ob pol. 8. uri se vrši v slovenski cerkveni dvorani letna, ali glavna seja našega Stavbinskega in posojilnega društva "Sloven-

ski Dom." Delničarji tega društva so naprošeni, da se te seje polnoštevilno udeležijo. V torek, dne 2. oktobra t. l. bo pa izdelo to društvo 37. serijo delnice. Več o tem je razvidno v oglasu na 2. strani današnje številke.

V nedeljo, 30. t. m. se prične v šoli v Dvorakovem parku na May in 21. St. nov esperantski tečaj za začetnike. Tečaj traja 3 mesece ter je brezplačen; vse učne knjige pa stanejo samo \$1.25.

Ker se esperanto jezik vedno bolj širi, ter se vedno bolj rabi v mednarodni trgovini, priporočamo našim mladeničem in mladerkam, da se vpisejo v ta tečaj. Pouk se vrši vsako nedeljo od 2:30 — 5. popoldne v omenjeni šoli ter je zelo lahak, ker je esperanto zelo priprost, fonetičen jezik, katerega podlago tvorijo najčistejša in najenostavnejša pravila modernih in klasičnih jezikov. Navadna šolska izobrazba popolnoma zadostuje, ker je treba poznati le najnavadnejša pravila slovnice. Pouk je angleški ali češki, deloma tudi slovenski, tako da bo lahko vsakdo razumel poučevanje.

Prve vaje se lahko vsakdo udeleži, ne da bi se mu bilo treba že upisati. S pridnostjo in vstrajnostjo se vsakdo lahko do čela nauči esperanta v dveh tednjih. Kedor ima torej resno voljo, poprijeti se tega učenja, naj pride prihodnjo nedeljo v šolo v Dvorakovem parku v sobo z nadpisom: "La Gradata."

VABILO NA SHOD.

Izvrševalni Odbor Slov. Repub. Združenja v Chicago, sklicuje za nedeljo 30. septembra ob polu treh popoldne javen shod v Hoerberjevo veliko dvorano, na Blue Island Ave. in W. 21. Place.

Program shoda je sledeči:

1. točka: Postanek in namen Slov. Repub. Združenja; govori g. Frank Krže.
2. točka: Smisel Jugoslov. federativne republike; govori g. Etbin Kristan.
3. točka: Organizacija Slov. Repub. Združenja; govori g. Jože Zavertnik.
4. točka: Sredstva; govori g. Filip Godina.

Kot razvidno s programa, razpravljajo se bo o zelo važnih problemih in vprašanjih sedanjih resnih časov, z ozirom na Jugoslovane in posebej še Slovence. Vsa slovenska društva in posamezni rojaki iz Chicagoa in okolice so torej vabljeno vabljeni, da se shoda v kar najobilnejšem številu vdeležijo.

Za Slovensko Repub. Združenje: Anton J. Terbovec, t. č. tajnik.

Ameriške vesti.

Poštna zveza z Avstrijo se ni v veljavi.

Že v zadnji in predzadnji številki našega lista smo omenili, da je izdala vlada Združenih držav dne 8. t. m. novo odredbo glede zopetne otvoritve poštne zveze z centralnimi državami, torej tudi z Avstrijo.

Žal, da moramo danes poročati, da ta odredba še ni pravomočna ali v veljavi. Med vodstvom ameriškega Rdečega križa, vodstvom mednarodnega Rdečega križa v Ženevi in med državnim departamentom se vršijo še vedno potrebna pogajanja glede te točke. V kolikor se je zamoglo dosedaj zvedeti, bo v kratkem času mogoče stopiti tu živim inoemcem v visemsko zvezo s sorodniki v starem kraju, to pa le na posebni predpisani način, da se bo rabilo posebne informacijske pole (piskovine) z raznimi vprašanji; tiskem pisati svojem naravnost v

NA PRODAJ

je Jednotina hiša in lota na N. Chicago cesti v sredini slovenske naselbine v Jolietu, Ill. Lota, na kateri stoji hiša zavzema skupaj 41x165 čevljev; hiša sama obsega 30x100 čevljev. Zelo primeren lokal in prostor za kako trgovino.

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

staro domovino pa nikakor ne bo mogoe.

Vsakdo, kdor se je odločil pisati v staro domovino, naj torej počaka še nekaj časa, da bodo strankam na razpolago tozadevne informacijske pole, katere bo izdala poštna oblast in pa vodstvo ameriškega Rdečega križa.

Ko zvemo od gotovih strani kaj več o tem, bomo že naznanili na tem mestu.

Važna zakonska predloga.

Washington, D. C., 24. sept. — Senator Calder iz New Yorka je izdal novo zakonsko predlogo za podelitev državljanstvih pravic. Vsak inoemec, ki ima prvi državljanski papir, mora v treh mesecih vzeti drugi državljanski papir, ko postane postava pravomočna. Ako tega ne stori, postane prvi papir neveljaven. Vojaki inoemci lahko postanejo državljani, ne da bi jim bilo treba vzeti prvi državljanski papir.

Danes je sporočil Post, pomožni tajnik departmeta za delo senatorju Calderju, da iskreno odobrava njegovo predlogo ter da pride ta točka že v kratkem času pred senatsko in kongresno zbornico.

Če bo Calderjeva predloga sprejeta, bo dobilo lahko nekaj nad 600.000 tu živim inoemcem državljanstve prave ter jim ne bo potreba čakati postavne dobe 2 let. Ker je velika večina imeteljev 1. papirja v vojaško obvezni dobi, se bo potem te naturalizirane inoemce poklicalo v vojaško službovanje.

Združene države in papeževa nota.

Washington, D. C. 22. septembra. Ko so razni tukajšnji časniki priobčili večeraj odgovor Nemčije in Avstrije na zadnjo znano papežovo mirovno noto, je zavladalo v vladnih in diplomatskih krogih veliko zanimanja. Dosedanja splošna sodba nad tema odgovoroma je, da ne vsebujeta nič izvanrednega, ali posebnega, kar bi zamoglo omajati stališče Združenih držav v smislu odgovora, kakoršnega je poslal nedavno predsednik Wilson sv. očetu.

Nemčija in Avstrija se nočeta nikakor ukloniti, ali kaj odnehati, da bi se uvedlo svetovno demokracijo po vseh državah, kakor je želel predsednik Wilson.

Zahrbtnost nemške diplomacije.

Washington, D. C. 24. septembra. Državni departmet je prišel zadnje dni na sled, da je skušala Nemčija po svojih diplomatskih v Združenih državah podkupiti kongresno zbornico, da naj bi nikar ne glasovala za napoved vojne med Združenimi državami in Nemčijo. Vso to izdajalsko agitacijo je vodil bivši nemški poslanik grof Bernstorff v Washingtonu in njegov atašej. Dokazalo se je namreč, da je Bernstorff nekoč brzojavil svoji vladi za dovoljenje \$50.000, katere je nameraval vporabiti za podkupnino med kongresniki. Tako se je tudi sedaj izvedelo, da je nemška vlada po svojem poslaniku vzdrževala z denarjem številno zarotnikov, ki so skušali pograti v zrak več ameriških tovarnov, mostov in pristanišč; nemška vlada je plačevala tudi raznim listom pisanim v tujih jeziki-

kih velike mesečne podpore, da so pisali vedno proti naši vladi v prilog Nemčije.

Danes je stavil kongresnik Norton iz North Dakote v kongresni zbornici predlog, da naj vlada odredi preiskavo, če je res prešlo kedaj baje 13 kongresnikov od Bernsdorfa kaj podkupnine. Zaeno želi Norton, da naj justični departmet spravi pod ključ vse one osebe, ki so bile v zvezi z zarotniki pri izdajanju nemških potnih listov, in ki so podpirali nemško-zarotniško agitacijo. Upati je, da bodo prišla na ta način na dan senzacionalna odkritja, v katera bodo zapletene tudi osebe iz odličnih ali višjih krogov.

Oženjeni vojaški novinci.

Robert E. Brook, načelnik vojaškega nabornega distrikta v Chicago je izdal minul teden dovoljenje, da se sme tudi ožene moške v starosti od 18—40 leta jemati k vojakom in sicer k inženirskim korom, "quartermaster" korom in k sanitjskim oddelkom. Zaeno se je tudi določilo, da se lahko prijavijo k stalni armadi oni novinci, ki so bili morda oproščeni vojaškega službovanja pri narodni armadi, treba je samo, da so zdravniško potrjeni.

Izdaja "Liberty" bondov.

Washington, D. C., 22. sept. — Državni zakladničar je odredil vse potrebno, da se bo pričelo izdajati "Liberty" bonde dne 26. septembra t. l. To delo bodo imeli v oskrbi 12 federalnih rezervnih bank širom države. Vsakdo, kdor je podpisal in že plačal kako "Liberty" posojilo, bo moral predložiti v zameno za pravi bond certifikat, ki ga ima v rokah.

Ker je podpisalo to posojilo nad 7 milijonov posameznih oseb, bo preteklo par tednov predno bodo dobili vsi ti kupci "Liberty" bonde v svoje roke.

11½ milijonov vojnega kredita.

Washington, D. C., 21. sept. — Danes je kongresna zbornica skoro enoglasno odobrila predlog, da naj vlada izda za \$11,538,000,000 bondov in certifikatov v vojne svrhe. Predloga postane pravomočna, ko jo bo še preds. Wilson podpisal.

Povišanje plače.

New York, N. Y., 20. sept. — Ravnateljstvo U. S. jeklarke korporacije naznanja, da bo ta družba počeni s 1. oktobrom t. l. povišala vsem svojim delavcem plačo za deset odstotkov.

Johnstown, Pa., 24. sept. — Cambria jeklarska družba, pri kateri je zaposlenih nad 18,000 delavcev, je danes po nabitih lepah naznanila splošno povišanje plače, ki bo znašalo povprečno 10 odstotkov. To povišanje se je odredilo vsled tega, ker je pred nekaj dnevi U. S. jeklarska korporacija (jeklarski trust) določil sličen priboljšek plače, ki stopi letos dne 1. okt. v veljavo.

Nova nagrada za ujetje "kajzerja".

Mulvane, Kans., 24. sept. — Tukaj se je danes zavezalo dvajset trgovcev plačati vsak po \$50 za vstanovitve sklada ali nagrade v znesku 1 milijon nagrade za ujetje nemškega "kajzerja".

Inozemske vesti.

Odgovor Nemčije na papežovo mirovno noto.

Kodanj, Dansko, 23. sept. — Nemški cesar Viljem ni poslal sam, ali naravnost svojega odgovora papežu Benediktu v zadevi njegove mirovne note, temveč je izročil svoj odgovor po nekem ministru; odgovor je bil naslovljen na papeževga državnega tajnika in se je glasil sledeče:

"Gospod kardinal! Vaša Prezvizičnost je dobrohotno poslala skupno z Vašim pismom z dne 2. avgusta — cesarju in kralju — mojemu milostljivemu mojstru — noto njega Svetosti papeža, v kateri izraža sv. oče svojo veliko obžalovanje nad splošnim opustošenjem vsled svetovne vojne in s kojim mirovnim oklicom se je sv. oče obrnil na oblastnike vseh bojujočih se držav. Cesar-kralj mi je izročil vaše pismo z naročilom, da naj vam jaz odgovorim. Njega Velikanstvo, cesar je opazoval že dlje časa z vsem spoštovanjem in z iskreno željo prizadevanjem sv. očeta, da bi se na pravi nepristranski način zamoglo kolikor mogoče zmanjšati trpljenje vsled vojne in da naj bi se skušalo kmalu poravnati vsa sovražstva. Cesar ukvlepa s tem zopetnim korakom sv. očeta nov dokaz, kako plemeniti in človekoljubni občutki ga navdajajo ter želi cesar pri tem iskreno, da bi imel zadnji oklic sv. očeta mnogo uspeha za korist vesoljnega sveta."

Amsterdam, Holandsko, 23. sept.

Ker je papež Benedikt v svojem zadnjem mirovnem oklicu svetoval Nemčiji, da naj ista stavi v javnost ponovne mirovne pogoje pri sklepanju vojne, bo nemški državni kancelar Michaelis te pogoje naznanil prihodnji četrtek v svojem govoru v državnem zboru. V kolikor se že sedaj sodi, je Nemčija pri volji vrniti Belgijo ter ji podeliti neodvisnost. To bi bilo pa mogoče doseči le tedaj, če bi dali ententni zavezniki nazaj vse nemške kolonije (v Južni Afriki) in če bi ti zavezniki ne segali po nobeni teritorialni, ali ekonomični zmagi. — Razni uplivni nemški listi iskreno pozdravljajo zopetni nastop sv. očeta v prilog miru in se strinjajo z načeli rimske Stolice na kak način, naj bi se doseglo trajen svetovni svetovni mir. Sv. oče priporoča v svoji mirovni noti primerne garancije, razoroženje sil na suhem, na morju in v zraku; da naj bi bila morja prosta in odprta vsem svetovnim narodom za občen blagor istih in da naj bi se mednarodne spore skušalo poravnati na prisliljen način pred posebno mednarodno mirovno komisijo. Zadnja papeževa mirovna nota bodo obrodila najbrže dosti uspeha, če bodo s pogoji zadovoljni tudi ententni zavezniki.

Odgovor Avstrije.

Amsterdam, Holandsko, 21. sept. — Večera je izročil avstrijski cesar Karol papeževemu nunciju na Dunaju obširno lastno-ročno spisano pismo na sv. očeta v odgovor na njegov zadnji mirovni oklic. Avstrijski vladar se sv. očetu iskreno zahvaljuje, ker je povzel zopetne korake za doseg častnega mira, kakoršnega je gojil tudi pok. avstrijski cesar Frane Josip, a ga ni zamogel doseči. — Avstrijski vladar povdarja v svojem pismu, da tudi on odobrava razoroženje sil in uveljavljavo mednarodne pravice. Svoje pismo je cesar Karol zaključil s sledečimi vrsticami: "Če bi vsi narodi na zemlji stopili v medsebojna mirovna pogajanja tako, kakor želite Vi sv. oče, potem bi mir kmalu zavladal po celem širnem svetu. — Naj torej Vsemo-

gočni blagoslovi Vaše plemenito začetno mirovno delo!"

Bulgarija namerava prekiniti zvezo.

London, Anglija, 21. sept. — Preko Švice se semkaj poroča, da namerava Bulgarija prekiniti zvezo z Nemčijo, Avstrijo in Turčijo, ker ji nočejo baje centralni zavezniki nič več pomagati. Nedavno se je obrnila bulgarska vlada za denarno in vojaško pomoč v Berlin in na Dunaj; pa je dobila nepovoljen odgovor. Isto-tako sta tudi naprosili Nemčija in Avstrija Bulgarijo, da jima naj pošlje nekaj vojaštva, kar je pa Bulgarija odločno odklonila. Vsled tega se je podal nemški cesar v Sofijo, glavno mesto Bulgarske, da bo skušal urediti in poravnati to nesoglasje med centralnimi zavezniki.

Grof Tarnowski.

Berlin, Nemčija, 24. sept. — Listu "Vosische Zeitung" se iz Varšave poroča, da je avstrijski cesar ponudil grofu Tarnowskiju mesto pri vladnem svetu nove poljske države. Tarnowski, ki je bil nedavno avstro-ogrski poslanik v Washingtonu, je to visoko službo pri poljskem vladnem kabinetu odklonil.

Dosedaj so imenovani že trije člani za ta kabinet in sicer nadškof Kokovsky, princ Ljubomirski in grof Ostowsky. Ti trije bodo sedaj nastavili, ali imenovati ministrskega predsednika, ki bo načeloval novemu kabinetu.

Argentina in Nemčija.

Buenos Aires, Argentina, 23. sept. — Baš ko se je nameravalo v naši kongresni zbornici dati na glasovanje točko glede pretrganja diplomatske zveze med Nemčijo v znani Luxburgovi aferi, je dobila argentinska vlada od nemškega cesarja daljšo brzojavko, s katero se je zadevo uredilo in poravnalo. Nemški cesar se v tej brzojavki opravičuje in prosi Argentino odpuščanja zaradi Luxburgove nepravilnega početja. Vsled ugodnega odgovora od strani nemške vlade je odstranjena tudi vsaka nevarnost o kaki vojni napovedi Nemčiji.

Kitajska bo poslala pomoč zaveznikom.

Pekin, Kitajska, 22. sept. — Predsednik kitajske republike in njegov kabinet izdelujejo načrte, kako bi se zamoglo do 1. jan. 1918 poslati na Francosko 24,000 izvežbanega vojaštva. Kitajska bo zanesljivo izvršila ta načrt, kakor hitro spravi skupaj dovolj potrebnega denarja za opremo in prevoz vojaštva. Kitajski predsednik želi, da bi se poslalo zaveznikom na pomoč najmanj 300.00 mož močno armado; to število se bo pa z ozirom na velike stroške zmanjšalo na 24,000 mož.

POZOR ČITATELJI.

S prihodnjo številko bomo pričeli priobčevati daljši zgodovinski roman "JUNAŠTVO IN ZVESTOBA, katerega je v nemščini spisal občeznani pisatelj Jos. Spillman, S.J. poslovenil x. x. Ta zgodovinski roman je izza časa francoske revolucije l. 1789—1792, sestavljen iz spominov častnika švicarske garde Ludovika XVI. Roman obsega skupaj osem knjig z 46 poglavji.

Prijatelj lepega čtiva opozarjamo že danes na ta krasen in nad vse zanimivi roman, ki je sedanjim časom zelo primeren; zaeno povdarjamo, da tako lepe in ganljive daljše povesti naš list dosedaj še nikdar ni priobčil.

Društvene vesti in dopisi.

NAZNANILO

I. tajnika društva Viti. sv. Flori-
jana št. 44, K. S. K. J., So.
Chicago, Ill.

S tem prosim vse članstvo našega društva, da se udeležite v polnem številu prihodnje seje, vršice se dne 7. oktobra t. l., ker nas čaka težavno delo za ta dan in ker je dnevna točka velikega pomena, katero moramo rešiti.

Dalje prosim vse one člane, ki ste opravili letošnjo velikonočno spoved, pa še niste oddali listkov tajniku, da to zanesljivo uredite pred prihodnjo sejo dne 7. oktobra ali pa na tej seji, ker s tem se boste izognili velikih sitnosti, društvu pa prihranite dosti ne-potrebnega dela. Naše društvo šteje 249 članov in članice, listkov še pa prejel doseďaj samo 168. Kje so pa ostali; tega ne vem. Vpoštevajte društvena pravila, ki so vam bila prečitana ob času pristopa v društvo in kaj ste tedaj odgovorili na stavljen vprašanja: "Ali hočete živeti po katoliško?" Vi ste tedaj odgovorili: "Da!" — Ravajte se torej po mojem navodilu in nasvetu pa bo vse prav.

Nadalje naznanjam vsem onim članom našega društva, ki dolgujejo kaj več ali manj, da bodo njih imena javno prečitana na prihodnji seji. Kakor bo društvo s takimi člani ukrenilo, — tako se bo tudi naredilo. Sedaj dela vsakdo in mislim, da si lahko toliko od zaslužka prihrani, da bi plačal društvene in Jednotne asesmen-
te. Kdor redno plačuje za društvo skrbi s tem tudi za svojo družino, da dobi v slučaju nesreče pomoč od društva in Jednote.

S sobratiskim pozdravom
Jakob Smrekar, tajnik.

NAZNANILO.

S tem naznanjam članom društva sv. Jožefa št. 58, K. S. K. J., Irwin, Pa., da je dne 13. septembra t. l. umrla naša članica Frančiška Suša, ki je bolehalo za vročinsko boleznijo. K naši Jednoti je pristopila dne 14. aprila 1904. Pokopali smo jo dne 15. septembra na katoliškem pokopališču v Irwin, Pa. Priporočam jo našim društvem bratom in vsemu članstvu Jednote v molitev in blagospomin.

Sobratiskim pozdrav
Thos. Oblak, tajnik.

NAZNANILO.

Članice društva Marije Pomagaj št. 78, K. S. K. J., Chicago, Ill., se naznanja da sem razposlala na vse članice po 2 vstopnice za našo veselico Vinsko trgatve, ki se priredi v nedeljo popoldne dne 14. okt. t. l. v Hoerberjevi dvorani na Blue Island Ave. in W. 21. Pl. Vsaka članica mora en tiker plačati in ako le mogoče tudi drugega prodati, kajti ne samo ene, ampak vse članice se moramo potruditi za društveni gmetni napredek kolikor mogoče.

Nadalje naznanjam, da dne 11. okt. t. l. to je v četrtek zvečer ob 7. uri bo v navadnih prostorih izvanredna seja. Vsaka članica ima do tega dne, ali omenjeni večer plačati svoj tiker in plačati mora tudi prodani tiker ali ga pa vrniti, da moram pravčasno veselični račun napraviti. Vsaka taka članica, ki ne bo do dne 11. oktobra uredila računa s tikeom, bo morala potem plačati 50c in tiker se ne bodo več pobirali nazaj. Vsaka, kateri ni mogoče iti na sejo dne 11. oktobra naj že prej izroči ali pošlje tajnici po kakšni bližnji sosestri denar ali pa tiker, da prinese isti dan na sejo. Tako se je sklenilo dne 16. sept. na redni naši mesečni seji da se imamo tako ravnati.

Nadalje prosim vse sestre, katere so za veselčni odbor imenovane, da kateri le ni mogoče vzeti kakega urada, da naj mi pravčasno to sporoči. Prosim tudi, da bi se v obilnem številu vdeležili prihodnje trgatve, viničarij in viničarke, ker trta bogata obeta. Uljudno vabimo vsa sobratstva soseda društva iz Chicago, So. Chicago, Joliet, Waukegan, i. t. d., da bi nas prišli ta dan obiskat. Vsi dobro došli! Za točno postrežbo bo skrbel odbor.

Nadalje naznanjam tudi, da se bo prihodnjo redno mesečno sejo ki se ima vršiti v nedeljo dne 21. okt. t. l. prestavilo na dan 18. okt., to je v četrtek ob 7. uri zvečer. To pa radi tega, ker se bo dne 21.

oktobra pričel sv. misijon v naši slovenski cerkvi.

S pozdravom
M. Kobal, tajnica
2040 W. 22. Pl.

NAZNANILO.

Cenjeni mi sobratje in člani društva sv. Petra in Pavla št. 91, v Rankinu, Pa.

S tem vam naznanjam, da je bilo na redni društveni seji dne 9. septembra t. l. poročano, da je našo društvo povabljen od hrvaškega podpornega društva sv. Mihaela br. 18, N. H. Z., da bi jim pristopili na pomoč dne 30. septembra t. l., ker bodo imeli ta dan slovesno blagoslovljenje in razvijte svoje nove društvene zastave. Zato naznanjam vsem članom našega društva, živečim v Rankinu in okolici, da je bilo zaključeno po društvenem odboru, da se naše društvo korporativno udeleži te slavnosti in sicer zato, ker je bilo tudi to hrvaško društvo nam v pomoč pri razvijanju naše društvene zastave pred nekoliko leti nazaj. Vsled tega je naša dolžnost, da jim to naklonjenost povrnemo pri tej priliki.

Ker je pa dosti članov, ki niso bili navzoči na naši zadnji seji, zato vas opominjam in prosim potom našega glasila, da se udeležite te slavnosti vsi. Kolikor več nas bude, toliko bolj časten bo nastop za nas in za celo društvo, osobito vsled tega, ker se bo te slovesnosti udeležilo več sosednjih društev. Ako nas bude le pičlo ali majhno število zastopanih, bodo lahko rekli člani drugih društev, da ni več take slege med nami kot je bila nekda. Gotovo je vsem dobro znano, da je naše društvo vedno lepo napredovalo v bratstvu, edinosti in slogi. Zato vas še enkrat resno opominjam in sobratiski prosim, da se te slavnosti vsi udeležite kot člani društva in K. S. K. J. To bo dne 30. septembra, zadnjo nedeljo v mesecu.

Zbirali se bomo točno ob 8. uri zjutraj v cerkveni dvorani, ker ob pol 9. uri odkorakamo že z godbo naproti drugim društvom.

Vsak član naj vzame s sabo svoj društveni znak ali regalijo.
S sobratiskim pozdravom
Geo. Krotec, tajnik.

PROTEST.

Žensko podp. društvo "Kraljica Majnika" št. 157, K. S. K. J. v Sheboygan, Wis., protestira proti ukrepu 13. konvencije, ki ne odobrava ženske enakopravnosti. Me članice K. S. K. J. ne zahtevamo, oziroma nismo zahtevale nobenih smešnih sufragetiskih pravic, ampak samo to, kar nam gre in kar smo opravljene zahtevati na podlagi državne zavarovalne postave.

Zakaj pa naša Jednota tako priporoča, da naj se ustanavljajo ženska društva? Ali so naša ženska podporna društva somo zato ustanovljena, da jih ima K. S. K. J. za nekaj priveseke? Pa bi naj ženske ostale in pristopale raje k moškim društvom kot poprej. Ti isti vzroki, ki jih navaja ta ali oni, so brezpomembni, neutemeljeni in nezadostni. Naše društvo želi in zahteva, da naj pride ta točka na splošno glasovanje. Ravno takega mnenja so ali bodo gotovo tudi vsa druga ženska društva K. S. K. J. Saj je dosti, da nas imajo možje v navadnem življenju za precej malovažne, na društvnem polju pa naj nam pustijo pristo in jednako pot. — Naši vplačani dolarji za asesment so ravno toliko veljavni kot vaši. Ali ni to res?

S pozdravom do vseh članic in članov Jednote.
Paula Klinc, predsednica.
Marija Prislán, tajnica.
Ivana Suša, zastopnica.
(Društveni pečat.)
Sheboygan, Wis., 14. sept. 1917.

ZAHVALA.

Dne 16. sept. je imelo naše društvo sv. Lovrenca št. 63 K. S. K. J. Jednote v Clevelandu, O., svojo vrtno veselico (piknik) v proslov svojega 15. letnega obstanka. Zato se na tem mestu v imenu društva zahvaljujemo vsem, ki so se omenjene veselice vdeležili, ali ki so kako drugače pripomogli kaj k lepšemu uspehu; posebno se pa zahvaljujemo g. A. Grdina, ki je daroval srebrno namizno opravo za licitacijo ali srečkanje vredno \$10.00, katere pa ni prišla sedaj na vrsto zaradi pomanjkanja časa; nadalje se zahvaljujemo

g. Paul Schnellerju, gl. preda. K. S. K. J., kakor tudi g. A. Grdina, II. podpreda. K. S. K. J. za obisk na tej veselici. Veselica je dobro izpadla in to še bolj radi ugodnega vremena, kar se imamo zahvaliti Bogu.

Navadno se na takih veselicah povzije malo kapljice in malo, ali pa veliko popleše; brez tega tudi tukaj ni bilo; posebno oni fantje, ki so minuli teden odšli k vojakom, so v slovo dobro poskočili s svojimi znanjki. Med veselico so bile razne igre kakor srečolov, licitacija za gos in srečkanje za \$5.00 cekin.

Gospod gl. predsednik K. S. K. J. Paul Schneller je imel kratek nagovor, potem, ko je g. Anton Globokar, društ. predsednik pozdravil vse navzoče občinstvo. G. gl. predsednik je v svojem govoru omenil, da naj bi ne bil nihče brez enega ali večih društev in ker smo katoličani, da bi vselej pristopali h katoliškim društvom in katoliškim organizacijam, zato je za nas katoliške Slovence najboljše organizacija naša slavna K. S. K. Jednota. Ob sklepu govora je sledilo glasno odobravanje s ploskanjem in "živijo" kliči.

Potem je tudi spregovoril par besedi drugi podpreds. K. S. K. J., g. A. Grdina, v katerih se je zahvalil za povabilo, nadalje je povdarjal, da želi, da bi društvo še naprej tako složno delovalo, kakor do sedaj kajti le v slogi je moč. Izrazil pa je pohvalo ne samo društvu, ampak celi župniji, ki tako složno deluje in kaže tudi v svojih 15 letih lep napredek. Le tako naprej! tudi ta govor je bil zaključen s "živijo" kliči in burnim ploskanjem, na kar je zopet godba zasvirala in mladeniči so se zopet z vriskom zasukali na plešišču, kar so že jako težko čakali. Torej srčna zahvala vsem, ki so bili prisotni ali da so kaj pripomogli z darovi. Društvo je kot darilo in spomin na svojo 15. letnico napravilo v nekaj urah nad \$230.00 dobička, kar je lep pripomoček društvini blaginji; naj bo to dovolj za danes pa prihodnjič zopet kaj.

Srečen pozdrav vsem članom in članicam društva, kakor tudi članom in članicam naše Jednote širom Amerike.

John Susteršič, tajnik.

Lorain, Ohio.

Cenjeni sobrat urednik:
Tem potom vam naznanjam, da so dne 21. t. m. odšli od tukaj v vojaško službo sledeči slovenski fantje:

Frank Ravnikar, Jakob Janežič, Frank Tegel, Anton Tomažin, Josip Lavrenčič, Josip Simonich in Anton Pogorelec; zadnja dva sta člana K. S. K. J.

Vsem tem vrlim slovenskim vojakom želimo mnogo uspeha, sreče in zdravja v strie Samovi službi in da bi se kmalu kot zmagovalci pod našo zvezdno zastavo povrnili nazaj.

S pozdravom

Poročevalec.

Zanimiv koncert dveh slepih bratov.

Med številnimi slovenskimi družinami, živečimi širom Amerike je gotovo najbolj omilovanja vredna Sadarjeva družina, živeča na Eveleth, Minn. Pri tej družini je namreč 12 otrok, katere je treba preživljati od prvega do zadnjega. Omilovanja vredno dejstvo pri tem je pa, ker je Sadarjeva družina nedavno izgubila svojega očeta ozir. skrbnika, ki je zapustil svoji ženi dvanaestotricot otrok v starosti od 3 let do 18 let. Še bolj omilovanja vredne je pa slučaj, da so trije izmed otrok popolnoma slepi že od rojstva in sicer starejša fanta, eden 18 let star, drugi 16 let star in ena mlajša hčerka. Vsi Sadarjevi otroci so bili rojeni na Evelethu, Minn.

Ker se je zavzela mestna in državna oblast za te sirote so poslali Sadarjevi svoja dva slepa sinova Alojza in Franka za več let v nek državni zavod za slepe v neko mesto države Minnesota, kjer sta se oba pričela čitanja, pisanja in igranja na klavirju. Kakor znano, imajo slepi svojo posebno metodo pri čitanju in pisanju, da čitajo s tipkanjem prstov.

Da bi se tej nesrečni Sadarjevi družini nekoliko odpomoglo, priredila sta Sadarjeva slepa sinova 21. avgusta t. l. na Evelethu v Finski dvorani dobrodelni koncert, na ta koncert so bili povajeni tudi delegatje minule naše konvencije, katerega se nas je udeležilo okrog 80—90; torej so bili naši delegatje častno zastopani in nikomur ni bilo žal, kdor se je tega zanimivega dobrodelnega večera udeležil.

Finska dvorana je bila na večer koncerta natlačeno polna naših domačih rojakov pa tudi Amerikancev.

V resnici povedano, da smo bili prisotni že pri raznovrstnih drugih koncertih, bodisi tukaj v Ameriki, ali v starem kraju, a minuli koncert Sadarjevih do cela slepih bratov nam bo ostal za vedno v neizbrisnem spominu.

Urednik našega lista ni sicer prav nič datelj čast, in priznanje

Slepa brata Alojz in Fr. Sadar.

našima slovenskima slepima umetnikoma pri igranju na klavirju, kakoršno smo čuli dne 21. avg. t. l. zvečer na Evelethu. Na programu je bilo 18 različnih točk, katere sta proizvajala slepa brata Alojz in Frank Sadar prav na mojsterski in umetni način brez kakih not, torej vse na pamet.

Kdor pozna znane skladatelje in mojstre na klavirju, bo kmalu uvidel spretnost teh dveh slepih bratov, ker sta oni večer proizvajala skoro najtežje skladbe na glasbenem polju. Imen ali označb raznih skladb, bodisi v duetih ali "solih" ne bomo tu navajali; omeniti hočemo le skladatelje: De Suppe, Fr. Schubert, Chutsam, Chadwick, Rubinstein, Engelmann, Chaminade, Gounod, Wiytes, Chopin, Bohm, Young, Tosti, Mendelson, Goerdeler in Nevin.

Pri koncertu sta šla debutantoma na roke dražestna gđe. Marija Brince, absolvirana slovenska učiteljica na glasovir in Mr. Rafko Zupanc, organist slovenske cerkve na Evelethu. Med proizva-

janjem sta namreč Sadarjeva brata sedela na sredi odra in nemo ali slepo zrla na svoje poslušalce. Pri vsakej točki ju je gđe. Brinceva peljala za roki do klavirja in potem zopet nazaj, kajti oba izmed teh bratov sta popolnoma slepa.

Najbolj zanimiva in ganljiva je bila prva točka "Slepčeva točka", ki se pričinja s tako ganljivimi besedicami: "Le enkrat bi videl itd." To pesem je spremljal na klavirju ml. brat Frank Sadar, pela jo je pa na nad vse mojstrsko gđe. Marija Brince. Gotovo je pri tej pesmi marsikomu izmed navzočih delegatov rosilo oko, ko je videl igrati slepega slovenskega mladeniča to znano in ganljivo pesem. Na splošno zahtevo se je to točko pred zaključkom koncerta še ponovilo.

Pa tudi peveca sta omenjena dva slepa Sadarjeva brata, ker sta nam zapela s premiljevanjem na klavirju lepo ubrano znano narodno pesem. "Jaz pa pojdem na Gorenjsko," in "Tam za laškim gričem."

Koncert se je zaključil ob 9. uri z znano našo narodno himno "America", katero je pelo vse navzoče občinstvo.

Škoda, da živita ta dva brata umetnika tako daleč tam na severozapadu. Če bi se podala med svet in če bi prirejala slane koncerte po naših večjih slovenskih naselbinah, ali pa po večjih ameriških mestih bi se jima ta trud gotovo obilno izplačeval, kajti koncertov dveh slepih bratov se ne sliši v vsakem mestu.

Kakor čujemo je znašel čisti prebitek tega dobrodelnega koncerta okrog \$200 kateri bodo prišli bedni Sadarjevi družini gotovo kot nekaj pribojšek v teh dražih časih.

Naj še pripomnimo, da govori-
jo vsi Sadarjevi otroci lepo slovensščino, tako tudi oba starejša slepa sinova.

Z izrazom našega omilovanja in sočutja do teh dveh slepih rojakov pa izrekamo zaeno tudi naše priznanje, in čestitke in zahvalo obema Sadarjevima umetnikoma na klavirju ker sta nam priredila oni večer toliko duševnega užitka in edino razvedrilo, kar smo ga imeli tekotom zadnje konvencije na Evelethu.

Ivan Z.

SLOVENSKI ABECEDNIK ZA AMERIŠKE SLOVENCE.

Na ameriškem književnem polju neumorno delujoči Rev. Kazimir Zakrajšek, O. F. M., urednik "Ave Maria" v New Yorku, je

izdal pred kratkim že davno zaželeno in zelo potrebno knjigo "Abecednik za ameriške Slovence". Ocenio te knjige sta te dni priobčila že "Amer. Slovenec" in "Sloga"; radi tega se pridružuje tej oceni tudi naš list in iskreno čestita g. pisatelju na tem izbornem delu.

Lično vezan "Abecednik" v velikosti 5x7 palcev vsebuje 125 strani z mnogimi nabožnimi, domoljubnimi in drugimi primernimi slikami, ličnim berilom in ljubkimi pesmicami. Lahko rečemo, da takega "Abecednika" nimajo niti naše ljudske šole v starem kraju. Pisatelj je pridedil to knjižico s pomočjo, ali s sodelovanjem čast. šolskih sester iz La Salle in Joliet, Ill. — Pisava je pravilna in nad vse prikladna za našo ameriško slovensko mladino. Ker je to prvi in edini slovenski "Abecednik", prilagojen potrebam ameriških slovenskih šol pa tudi deci, ki nima prilike istih obiskovati, to knjižico kar najtopleje priporočamo. Stariši! Učite svojo dečo slovensko čitati in pisati. Naročite si takoj goroznačeni "Abecednik". Cena s poštnino vred znaša samo 40c. Naročite ga pri "Ave Maria", 62 St. Marks Place, New York, N. Y.

MARIJA SLUCA

1828 W 22nd St.
Chicago, Ill.

Telephone Canal 4739
izkuzena in z držav-
nim dovoljenjem
potrjena
BABICA

se uljudno priporoča slo-
venskim in hrvaškim že-
nam in ogrskim Slo-
venskam.

SVOJI K SVOJIM!

Rojaki Slovenci iz Chicago in bližnje okolice! Kadar rabite avtomobil pri raznih prilikah, na pr.: pri porokah, krstih, pogrebih i. t. d., obrnite se na podpisane, ki vas bo točno in zadovoljno postregel.

Jaz stanujem sedaj v sredini naše slovenske naselbine, na: 2107 Coulter St., (med So. Hoyn Ave. in So. Leavitt St.)

Pokličite me po telefonu, bodisi po dnevu ali ponoči: Canal 5889.

Z velespoštovanjem
ANDREJ GLAVAČ,
2107 Coulter St., Chicago, Ill.

Iz urada Stavbinskega in Posojilnega društva "Slovenski Dom", Chicago, Ill.

S tem se naznanja cenj. občinstvu v Chicagu in okolici, da bode izdalo gorinavedeno društvo dne 2. oktobra t. l.

37. serijo delnic

Delnice se dobijo na društvem sejah v Cerkveni dvorani na W. 22. Pl. in So. Lincoln St., ali pa na stanovanju društvenga tajnika na 1840 W. 23. St.

Vsled tega ste uljudno vabljeni vsi tukajšnji Slovenci in Slovenke k obilnemu pristopu.

Društvo "Slovenski Dom" je izplačalo na 475 poteklih (matured) delnicah že \$47,500.00 Od 1. aprila pa do 30. junija 1917 je bilo sprejeto \$20,664.95; aktiva ali društveno premoženje (Assets) je pa znašalo \$80,496.25

DOMAČE hranilno društvo—bodi naše geslo!—Torej na svide-nje dne 2. oktobra 1917 ob 8. uri zvečer! Z odličnim spoštovanjem
Louis Duller, preds., J. Steblay, tajnik, M. Nemanich, blagajnik.

Bodi svoje sreče kovač!

Nauki za vsakdanje življenje. — Pisal Rev. Jurij Trunk.

(Dalje.)

2. Delo kazen za greh.

"Velike nadloge so prisojene vsem in težak jarem je nad Adamovimi otroki od dne, ko izidejo iz materinega naročja, do dne, ko se vračajo v mater vseh ljudi."

(Sir. 40, 1.)

Zemlja bi imela postati vesolju nemu človeštvu raj radosti, človek pa nje kralj. Za neizmerno čast je bil človek ustvarjen: "Ponižal si ga malo pod azele, s slavo in častjo si ga ovenčal in ga postavil čez dela svojih rok. Vse si podvrget njegovim nogam, ovce in goveda vsa, vrh tega še drobnico polja. Ptice neba in ribe morja, ki pohajajo po morskih potih." (Ps. 8, 6—10.) Zemlja je rodila vsega v obilnosti, živili in vse je radovalno služilo človeku.

Prišla je pa huda zmešnjava. "Morilec človeški od začetka" (Dan. 8, 44) je prevaril človeka, da se je spuntal zoper Boga. Prišel je greh, z grehom prokletstvo, zemlja se je izpremenila v dolino solz, delo je postalo grozna kazen. S trudom mora človek siliti zemljo, da mu da to, kar potrebuje za življenje in obleko. Opat in plevel rodi zemlja samo v obilnosti, hrane pa da človeku povsod le, če jo porosijo človeške potne srce. Tudi v toplih krajih, kjer se narava bujno razvija pod gorkimi solničnimi žarki, zemlja ne rodi ljudem sama ob sebi živeža, vse raste, vsega je v obilnosti, le živež si mora tudi tam človek trudapolno pridolati. Ravno v južnih deželah je lakota, kakor pravimo, na dnevnem redu, pri vsej rodovitnosti zemlje umirajo na lakoti milijoni. Resnično, "v potu svojega obraza boš jedel svoj kruh!"

Bog govori tu v prvi vrsti o kmetiskem delu, ker to je bilo prvo delo. A s tem je kazen izgovorjena tudi vsakemu drugemu delu in vsak se poti v svojem poklicu, ako vestno izvršuje svoje delo, vsako delo je težavno: "Veliko težav je prisojenih vsem ljudem."

Nespametno je torej, če mislijo kmetje, delavci itd., da je samo njihovo delo težavno. Nima sicer vsak stan enakih opravil, a vsakemu stanu je poklic težaven, če ga hoče le resno in vestno izvrševati. Kdor si delo olajša z zamerjenjem, bo kaznovan, ker ne izvršuje svojih ob Boga mu naloženih dolžnosti. Tudi najvišji stanov, bogatini itd. se morajo truditi in potiti. Le tako delo je tudi res blažljivo.

Veliki cesar Karol V., v katerega kraljestvu solnce ni zatnilo, je oddal, že precej prileten, krono svojemu sinu ter govoril izročilci mu je: "Moj sin! Dam ti to krono, katera je sicer okročana z biseri, katera je sicer vabljiva, a niti ure nisem srečno preživel pod njo. Mnogo ostrih trnjev ima."

Res, če hoče papež, kralj, cesar najti milostno sodbo, mora se podvreči jarnu težkemu delu.

Ali, praviš, mnogo pa je ljudi v višjih krogih, pri katerih ni duha ne sluha o resnem delu. — To more biti gola resnica, a s tem ni ničesar dokazano. Tudi uživanje in razveseljevanje je mnogo krat grenkosti polno. In če se živijo od žuljev drugih ljudi, ne da bi z resnim, koristnim delom izpolnjevali svojih mest v človeški družbi, potem trpi človeški red, in drugim naložen jarem se mora ravno nad njimi grozno maščevati. Zgodovina dokazuje, da so prišle grozne kazni nad višje stanove, kateri so le lenobo pasli in druge izjemali. Pomisli samo na veliko francosko vstajo. Zakrivil so jo višji stanovi, a tekla je tudi kri v potokih. Tudi naši časi so v marsičem slični tedanjim razmeram na Francoskem. Brezsrčni kapital stiska mnogo ljudi. Če torej tudi v naših dneh povsod vre, in se povsod kaže nezadovoljnost, če živimo v hudo napetih družinskih razmerah in voditelji nezadovoljnih milijonov očitno izražajo, da bodo podrli palače milijonarjev, trone knezov in cesarjev, — ni li tudi to glasen opomin: za brezsrčne mogočnike! Rešitev je le mogoča, če se vsi povrnejo k resnemu delu, ne v sebičen, temveč v splošen prid.

Goljufali se bodo pa tudi vsi oni, na katerih težko leži jarem

trudapolnega dela, a se hočejo po nepostavnem potu s šuntanjem in prevratom maščevati nad svojimi trinogi. "Ne delajte si sami pravice, preljubi, ampak dajte prostor jezi božji. Zakaj pisano je: Meni gre maščevanje: jaz bom povrnil, reče Gospod." (Rimlj. 12, 19.)

Ne veruj takim zapeljivcem in ne pridružuj se njih društvom, drugače ti pojde, kakor je šlo vsem hujšakcem pri francoskem prevratu. Zadelo jih je ona kazen, katero so pripravljali drugim. Tudi njih kri je tekla v potokih, končali so v zaporu ali v prognanstvu, kot samomorilci, ali v neznanjski bedi. Le en vzgled naj sledi v resno svarilo.

Nek človek, z imenom Kolo d'Herbois (Collot d'Herbois), je bil francoski vstajni eden izmed onih, kateri so delali s plemenitiš kakor divje zverine. Brez krvi ni mogel živeti. A tudi njega je zadelo roka vsemogočnega Boga. Dne 2. sušca l. 1795 so ga zaprli in poslali v prognanstvo v Kajen (Cayenne). Tamošnji prebivalci so zvedeli o njegovem divjanju ter ga zaničevali iz dna srea; imenovali so ga le morilec ljudi in vere. V svoji nesreči piše: "Kaznovan sem; strašna samota in zapuščeniost, v kateri živim, je za me pravi pekel." Lotila se ga je mrzlica in moči so mu pešale. Zdal je klecal on, kateri se je prej bahal s svojo nevero ter divjal zoper Boga in vero, Najvišjega in Devico Marijo na pomoč. Vojak, katerega je prej hotel zapeljati, da bi tajil Boga, ga vpraša, čemu je nekaj mesecev poprej preklinjal in zasramoval Boga. "Oh, prijatelj," odgovori, "usta so goljufala moje sree!" Potem je rjovel: "Moj Bog! Moj Bog! Ali morem še dobiti odpustitve svojih hudobij? Pošlji mi tolažnika, pošlji mi koga, kateri me reši strašnejega ognja, ki razjedla moje sree. Moj Bog! Daj mi mir moji duši!" Njegovi zadnji trenotki so bili tako strašni, da so ga morali prenesti v odstranjenost sobo. Poslali so po duhovnika, a med tem je umrl 7. rožnika leta 1797 s srpim, strašnim pogledom. Njegovi udje so bili vsi zviti in iz ust mu je neprenehoma tekla kri. Zamoreci, kateri bi ga bili imeli pokopati, so ga zagrebli le na polovico, tako da so ga trgale divje zverine. — Zares: "Moje maščevanje, govori Gospod!"

Dandanes se vsak hoče iznebiti bremena, katero je Bog kot kazen naložil vsem ljudem. Vsak bi le rad užival, trudil se pa nič. Tudi to je punt zoper voljo Najvišjega in vsem takim veljajo pomenljive besede: "Ako mi ne bote pokorni, bom vam sedmero naložil kazni zavoljo vaših grehov, ter bom potrl prevzetnost vaše trdovrnosti. In dal vam bom od zgoraj nebo kakor železo in zemljo kakor bron!" (III. Mojz. 26, 18, 19.)

"Težko, trudapolno delo," piše l. 1484 Henrik Langestein, "je neizogibno breme kazni, katero je naložila božja pravica Adamovim otrokom. Ali mnogi Adamovi potomci se hočejo na zvit način iznebiti bremena težavnega dela; v lenobi in brez dela mislijo živeti v obilnosti potrebnih in koristnih reči. Nekateri kradejo, drugi ropajo in plenijo, zopet drugi odirajo ter tirjajo neznosne obresti; drugi se lažejo in goljufajo in vsi drugi, neštevilni načini nepoštenosti, katerim so katerem so izkušali in še izkušajo mnogi Adamovi otroci imeti v lenobi obilnost bogastva. Ali ko se izkušajo taki ljudje otresti jarma od Boga jim naloženega dela, si nakopijo težko breme grehov; in ko so preživeli tukaj svoje dneve v uživanju, bodo jih ti grehi nepričakovano pokopali v pekel. Tako pa ne ravnavo pametni Adamovi potomci; temveč vzdihujejo, premišlujejo, da je jim bilo po pravični božji razsodbi za greh prvih starih naloženo breme dela, da bi si pridobili potrebni živež, in potrpežljivo sprejemajo to breme ter upajo, da bodo pridobili s tem odpustitve svojih grehov, in česar je treba za to in ono življenje. Nekateri izmed teh pridoljujejo v potu svojega obraza zase in za druge potrebni živež, kakor kmetje, rokodelci, kupčevalci. Drugi, kateri izvršujejo častnejša opravila, zaslužijo, da jih prvi redivo,

n. pr. predstojniki. Zakaj po njih trudu naj bi vsi imeli mir, brez katerega ne morejo obstati. Enako je tudi z onimi, kateri skrbijo za duhovne reči, na katere mora meriti vse naše prizadevanje. Poseben hvale vredni so oni, kateri se pečajo s telesnim in duhovnim delom. Njim moramo prištevati apostola Pavla, ki je živel od dela svojih rok in ob enem pogonom oznanjal evangelij."

Resno delo je torej vsem dolžnost; kdor si ne služi svojega kruha tako, živi na stroške drugih.

(Dalje prihodnjic.)

Občni zbor Zveze Katoliških Slovencev.

Ni organizacije med nami, ki bi imela tolik pomen in tako vzvišeni namen, kakor naša Zveza Katoliških Slovencev. Ustanovila se je v Chicagi pred tremi leti. Toda naša letela je na hud odpor na več straneh in se zato ni mogla razviti, kakor bi zaslužila. Po pravilih bi morala imeti vsako leto svoj občni zbor, kjer bi slovenski naselbini in sicer združeni z velikimi demonstracijami, ki bi naj navdušile slovenske rojake za krepko narodno delo za Boga in za narod. Toda do letos se ni dalo izvršiti niti majhnega dela tega načrta.

Za letošnje leto smo se pa ojačili in priredili občni zbor v Evelethu, Minn., kjer je zborovala konvencija K. S. K. Jednote. Sicer so se morale iz več vzrokov vse javne demonstracije opustiti, vendar so se pa vršili občni zbor in sicer 23. avgusta zvečer ob 8. uri v isti dvorani, kakor je zborovala konvencija.

Občnega zbora se je udeležil Rt. Rev. Msgr. J. Buh, V. G., Rev. J. Černe, duhovni vodja Jednote, več čast. gg. duhovnikov, g. Paul Schneller, predsednik K. S. K. J. in skoraj vsi gg. delegati in več rojakov iz Eveletha in okolice. Pisemen pozdrav je poslal Rt. Rev. J. J. Trobec, škof, naš rojak in član Zveze.

Predsednik dr. J. Seliškar je otvoril zborovanje in v daljšem govoru pojasnjeval pomen današnjega zborovanja in Zveze. Zlasti je poudarjal namen Zveze, ko hoče slovenske naše moč združiti in jih navdušiti za skupno delo in skupne koristi. "Da je med nami Slovenci tu v Ameriki tako žalostno, je gotovo nekaj vzrok slovenska duhovščina. Vendar še več smo pa krivi mi sami slovenski možje! Navsezadnje — je rekel! naša duhovščina ni nič drugačna, kakor je irska ali nemška. In vendar kolika je razlika med Irco in Nemci in Slovenci! Torej — močje, roko na srce in priznajmo, da mi nismo storili po naših slovenskih naselbinah svoje dolžnosti do sedaj, da smo marsikaj zamudili in zanemarili. Današnji čas potrebuje moč, pravih in celih mož, in sicer pravih katoliških mož. In ako si je torej Zveza postavila to vzvišeno nalogo zbuditi naše močje iz zaspanosti, jih navdušiti za nevstrašno obrambo svojih svetinj, je gotovo dolžnost vse katoliške slovenske duhovščine, vseh katoliških društev in vseh katoliških mož, da se oklenejo s celim srcem in s celo dušo Zveze. — Zveza nima z Jednoto nobene zveze, je organizacija popolnoma za se. Ni podporna organizacija, ne misli prav nič skrbeti za kako denarno podporo. Njen namen je popolnoma verski in moralni. — Tudi ni Zveza nasprotna Jednoti, temveč jo hoče samo podprati, ji hoče samo pot pripravljati tudi v one naselbine, kamor dosedaj še ni prišla, jo hoče s pozitivnim krščanskim zavesti pokrepati tam, kjer je že.

Glavni tajnik Zveze, Rev. Kazimir Zakrajšek O. F. M., pojasnjuje vzroke, zakaj se je ustanovila Zveza in kaj je njena poglobitvena naloga. Žalostno je življenje naših rojakov po marškatih slovenski naselbini v Ameriki. Narod nam gine in propada v moralni in gnotni propad. Razni sleparji so ga dobili v roke, ki ga slepijo s puhlimi frazami in raznimi obljubami in ga pehaajo v nesrečo. Versko prepričanje gine. Z vero gine pošteno življenje, s poštenim življenjem gine sreča. Toda ali ni pomoči? Ali nimamo moči, ki bi se lotili dela in rešili narod? — So! V vsaki naselbini, kjer je bil še g. govornik, se dobe krepki, pristni slovenski, zavedni možje, ki so pravi biseri katoliških mož. Toda združeni niso! Osamljeni so! Nimamo, oziroma nismo imeli or-

ganizacije, ki bi jih bila združila, in tako združene navdušila za junaški odpor proti tem sleparjem, za odločno obrambo svojih svetinj svojih načel in svojega prepričanja! — Zato se je ustanovila ta Zveza. — Tri leta je tega, ravno ta mesec. Toda osebe, ki so bile pri ustanovitvi, niso bile vse prave osebe, niso prišle na ustanovni shod s pravim namenom. To je spravilo Zvezo v slabo luč. Zgubila je zaupanje. — Od tedaj smo delali neumorno, da bi pojasnili javnosti nje pravi namen, da bi ovrgli razna očitjanja in sumničenja. Toda ni šlo. Pisali smo brez števila pism slovenskim duhovnikom, slovenskim listom, slovenskim društvom, slovenskim veljakom po širni meri in jih skušali zainteresovati za te vzvišene ideje Zveze. Zaman! — Toda letošnje leto se je pa naenkrat obrnilo. Ker ne dobivamo iz kraja več lepih Mohorjevih knjig, tedaj se je Zveza začela dolžno poskrbeti za to potrebo. In res, stopili smo pred slovensko javnost in v treh mesecih male agitacije, dobili smo skoraj 1500 članov. Krasen uspeh! In to nas je navdušilo in navdalo z novim upanjem, da ni še vse izgubljeno! Tako smo se ojačili in v evo nas danes tu pred vami, da damo račun od treh let svojega delovanja. Račun ni velik! Nimamo veliko pokazati! Ne moremo vam naštevati velikih števil, kaj vse smo že storiili dobrega za vero in narod. Vendar eno smo storili in o čenur z veseljem poročamo: prebijali in prebili smo trd led. Bilo je pač težko delo prebuje, težko delo fundamente.

In danes smo tukaj! In sicer v veliko izpremenjeni obliki.

Glavno, kar je naš narod tako zbegalo in zmešalo — je slabo časnikarstvo in slab tisk. V katero maselbino se je zaneslo slabo časopisje, tam je bilo kmalu vse okuženo. Zato je prva dolžnost Zveze, da se postavi temu strupu v bran s protistrupom — z dobrim berilom, z lepimi knjigami in dobrimi časniki. Zato je danes Zveza nekaka ameriška Mohorjeva družba, in še več kot to, podjetje je, ki bode skušalo z vso silo in z vso energijo odpreti slovenskemu narodu oči, da spregleda, kam ga peljejo sleparji, katerim je do sedaj sledil, kako neizmerno je gorje, v katerega bode, ali je deloma že zabredel! In kolikor več bode Zveza dobila pomoči od naroda, toliko več bode storila.

Verska zavest se pa širi po dobrih družtvih. Sv. oče papež, vsi škofje, vsi rodoljubje vidijo edino rešitev sedanjih zmed v dobrih organizacijah. Kakor je vsa moč naših nasprotnikov v protiverskih, svobodomiselnih organizacijah, tako se morajo tudi katoliški možje organizovati. Najnovejša in najbolj časa primerna pa je organizacija mož in mladeničev, ki je znano kot "Holy Name Society", "društvo Najsvetejšega Imena". Stotisoče katoliških mož je združeno v tej organizaciji. Tudi slovenski možje morajo v to organizacijo. Zato se je Zveza preobnavala, da bode nekak slovenski oddelek te angleške organizacije.

V vsaki slovenski naselbini naj se združi vsaj 10 rojakov, mož in mladeničev, ki se že zavedajo svojega slovenskega imena in srea. Ti si ustanovijo podružnico Zveze, ali "Društvo Najsv. Imena". Izdal sem krasno in lično knjižico s pravili tega društva. (Dobiva se pri Ave Maria St. Marks Place, New York.) Kjer je slovenska župnija, tam se bode dalo lepo izpeljati vse. Kjer tega ni tudi ne bode težko vse potrebno urediti. To društvo bode potem razvijalo delovanje, ki bode nezmerno koristno za vsako naselbino posebej in za celokupen slovenski narod v Ameriki.

Več o tem bom pojasnil v listu "Ave Maria", kjer bom dal natančnejša navodila za vse poslovanje.

Do tu smo torej prišli do danes! Naše dosedanje delovanje je odobrila cerkvena oblast. Imamo potrjeno pismo apostolskega delegata, New Yorkskega kardinala in več škofov.

Sedaj, možje, treba samo, da vzbudimo č. č. slovensko duhovščino in ji dokažemo nezmerno potrebo in korist Zveze, da navdušijo za Zvezo katoliške možje, katoliška društva, zlasti pa K. S. K. Jednoto.

In danes pozivljamo vas, g. g. delegatje, za pristop k Zvezi. Večinoma ste že udje. Možje, podajte mi roke! Združimo svoje moči v skupno delo za skupne koristi. Žalostno je res med nami! Ven-

dar v malo letih bomo veliko dosegli. Treba samo edinstvi, vstrajnosti in — dela!

Rt. Rev. J. Buh V. G. častljiv starček, v lepih besedah slika težave, katere so bile, ko so pred 23. leti ustanovljali prva društva K. S. K. J. Vendar šlo je in danes je Jednota mogoča drevo. Enako črba s Zvezo. S težavo se bode začelo, vendar šlo bode! Samo naprej! Priporočal je veliko potrebo dobrega časopisja, in hvalil Zvezo, kako je prav naredila, da je začela s tem delovanjem. Želel ji je obilega blagoslova iz nebes.

Nad vse zanimiv je bil krasen govor g. Paula Schnellerja, glavnega predsednika K. S. K. Jednote. — G. Paul Schneller je rojen govornik. Mirna beseda, razumna razsodnost, globoko prepričanje in lep nastop ga krasi in dela poslušateljem prijetnega, da bi ga poslušal ure in ure. — "Tudi jaz sem bil proti Zvezi, ko se je ustanovila. Uzrok sem imel dovolj. Povedal se mi je, da se je ta organizacija ustanovila zato, da bi se razvila v podporno Jednoto proti K. S. K. Jednoti, ako bi ta zavrgla katol. značaj. Bile so davljne pri ustanovitvi osebe, ki so tam trdile, da sem socijalist i. t. d. Zato sem bil proti Zvezi! — Toda danes pa poznam Zvezo od druge strani. Poznam njene plemenite in vzvišene namene! Poznam njeno veliko potrebo in danes ji pa podajem ne eno roko, temveč obe in bom storil vse, kolikor bode le v moji moči, da ji pomagam izpeljati cel njen načrt. — G. predsednik Dr. Seliškar je rekel, da Zveza nima nikakšne zveze z Jednoto. Jaz temu oporekam. Jednota in Zveza imata sicer vsaka svojo strogo ločeno pot delovanja, toda to delovanje je pa tako ozko združeno med seboj, da morati biti tudi Zveza in Jednota med seboj, ozko združeni. Da, ne iz jednega, iz veliko vzrokov morate biti Zveza in Jednota skupaj in združeni, morati iti roka v roki, morati skupno delovati in skupno nastopati: Posebno Jednota potrebuje Zvezo! Zveza ji bode pot pripravljala v kraje, kjer je še ni. — Zaradi tega, pa kot vrhovni predsednik K. S. K. J. Zvezo nocoj iskreno pozdravljam in ji želim obilo vspeha in objednem ji obljubljam vso pomoč in vse sodelovanje Jednote v dosegu njenih ciljev. — Vsi vidimo, da je res, kar je Zvezni tajnik povedal v svojem govoru o škodi, katero povzroča med nami slabo časnikarstvo. Zato je naša dolžnost, da gremo vsi na delo za dobro časnikarstvo, za dober tisk. Dalje vsi priznavamo potrebo Zveze vseh dobrih katoliških mož v eno skupino, k enemu delu za eno skupino, k enemu delu za ene koristi."

Rev. Jakob Černe, duhovni vodja K. S. K. Jednote je pozdravljajal lepo misel Zveze. Bil je tudi sam na ustanovnem shodu. Povedal je, da je njim nadškof pri zadnjih duhovnih vajah svoji duhovščini toplo priporočal organizacijo mož in mladeničev in da je za to želel, da je on in vsa duhovščina cele škofije skupaj najprej sama pristopila v društvo Najsv. Imena, da tako da najprej lepo zgled sama, ki naj privleče še vse dobre lajke v to lepo organizacijo.

G. Jos. Zalar, glavni tajnik K. S. K. Jednote, je prisrčno pozdravljajal Zvezo in pojasnjeval, koliko se lahko s tako organizacijo doseže, ako se vsi pošteti in resni možje združimo v njenem okrilju. Povdarjal je, kako so silno žalostne razmere med nami, ameriški Slovenci. Kako je toraj ta Zveza potrebna, ki naj okuša ozdraviti te rane brezverstva in proti verskega fanatizma. Dolžni smo mi možje sami da branimo svoje svetinje, kajti ne gre samo za nas same, gre tudi za vse naše otročiče. Zvezi obljubi tudi on vso svojo pomoč in vse svoje sodelovanje.

G. J. Plemel, glavni uradnik K. S. K. J. in organist iz Rock Springs, Wyo, je rojen tu v Ameriki. Njegovi starši so bili farmerji v Brockway, Minn., ki so bili pristni slovenski katoliški starši. V lepi slovensčini je povedal navzočnim, da je navdušen katoličan in tudi navdušen Slovenec. Slovonščine se je pa učil samo iz Mohorjevih knjig. Oče je otrokom pripovedoval, kako ipce reči so v teh knjigah. Otroci so se priučili jezika. Tudi on kot ameriški Slovenec želi, da bi se Zveza razširila po vseh slovenskih naselbinah.

Dr. M. Ivec, vrhovni zdravnik K. S. K. J., povdarja naj bi se Zveza zavzela za ustanovitev slovenske sirotišnice pod vodstvom č. č. slovenskih sester Frančiškank, ki so prišle sem iz Maribora. S tem bi Zveza izvršila gotovo velikansko dobro delo za slovenski narod v Ameriki.

G. Josip Dunda je povdaril potrebo izobraževalnega dela med našim narodom. Dandanes more napredovati le ta, ki veliko zna in ki se veliko uči. Kdor je neveden, ne more napredovati. Nevednost je dandanes najdražja reč na svetu. — Veseli ga, da je Zveza toliko napredovala v tem času in želi, da bi vsa podrejena društva K. S. K. Jednote pristopila v Zvezo in si uredili izobraževalni podozlek, kjer bi se delovalo edino za izobražbo društvenih članov.

Nato glavni tajnik še enkrat pojasnjuje potrebo Zveze, povdarja potrebo skupnega delovanja s K. S. K. Jednoto.

Pri volitvah je bil izvoljen enoglasno stari odbor.

Prihodnji občni zbor bode, ako ne preje, gotovo pri prihodnji konvenciji K. S. K. Jednote.

Predsednik Zveze Dr. J. Seliškar se še enkrat zahvali navzočim za tako lepo udeležbo in zaključil zborovanje.

Tako se je toraj skončal prvi občni zbor Zveze Katoliških Slovencev, ki bode gotovo obrodil obilnega sadu za pravi napredek in prospeh ameriških Slovencev, v kar naj nam pomaga Bog na pripisanje vseh njegovih patronov Sv. Cirila in Metoda.

"A. M."

Nezmotljivost papeža in politika.

V sredo, dne 12. septembra t. l. zvečer je priredilo društvo Kolumbovih Vitezov postaja "Daniel O'Connell Council K. of C." v hotelu Sherman v Chicagu slavnosten banket na čast svojemu sobratu Chas. I. Agnew, ki je bil pred kratkim imenovan za tajnika policijskemu načelniku Chief Schuetler-ju. Banketa se je udeležilo 1000 oseb: 700 članov Kolumbovih Vitezov in 300 policajev. Govori in napitnice pri tem banketu so pričali, da vso slavnost preveha doli zavednih katoliških mož iz slavne katoliške organizacije Kolumbovih Vitezov. Kot govorniki so nastopili First Deputy Westbrook, državni poslanec Jas. F. Burns, šerif Traeger, Patrick O'Boyle in Richard I. Gavin. Najbolj se je v svojem govoru odlikoval splošno spoštovani sodnik-katoličan Marko A. Kavanagh. Med drugim je v svojem nagovoru tudi izjavil:

"Kot katoličani imamo mi do papeža Benedikta XV. največje spoštovanje. Mi globoko čislamo njegov svetniški značaj in njegove izvršne zmoglosti. V vseh vprašanjih o veri je on naš nezmotljiv vodnik, toda v političnih zadevah je on istotako zmotljiv kakor jaz ali vi. Med papežem in med predsednikom Združenih držav je glede te vojske resno nesporazumljenje. Toda če se jaz v tej točki popolnoma strinjam s predsednikom in se raje strinjam s njim kot s papežem, zaradi tega jaz niti za en las nisem manjši ali slabši katoličan. Naša vera je za cerkev, naše politika pa je za povzdigo in čast naše dežele..."

Tako je vmetno in modro raztomačil učeni katoliški sodnik tisto "strašno" dogmo o nezmotljivosti papeževi, ki dela toliko preglaivce nevednim a domišljavim brezvercem in hudobnim sovražnikom krščanstva. Da, papež je zmotljiv, kadar računa, kadar svetuje kaj o svetnih zadevah, kadar skuša vplivati na promirjenje političnih strasti, da zmotljiv je, vselej je zmotljiv razum kadar on kot poglavar svete katoliške cerkve slovesno odloči, kaj je pravi nauk Kristusov in kaj mora vsak katoličan verovati — takrat in samo takrat je — nezmotljiv.

Marsikdo je tako maloveren, da še ne veruje svojim lastnim besedam.

Kdor ne išče modrosti, ne bo nikdar moder.

Čim bolj svojega soseda zavidaš, tem nianj srečen bo dotičnik.

Ženske v obče nečejo veljati samo za lepotic pred ogledalom; te hočejo tudi od drugih slišati da so res lepe.

"GLASLO K. S. K. JEDNOTE"

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo: Chicago, Ill.

Telefon: Canal 2487.

Naročnina: \$0.60
Za član, na leto 1.00
Za nečlane 1.50
Za inozemstvo 1.50

OFFICIAL ORGAN
of the
GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE: CHICAGO, ILL.
1951 West 22nd Place, Phone: Canal 2487.

Subscription rate: \$0.60
For Members, per year 1.00
For Nonmembers 1.50
For Foreign Countries 1.50

Listnica upravnništva.

Glasom sklepa in določbe zadnje konvencije se morajo vršiti in reševati vse spremembe naslovov pri listu samo URADNIM POTOM, ali da naj iste pošiljajo tajniki krajevnih društev, NE PA NARAVNOST NAROČNIKI.

Na naznanila sprememb naslovov naravnost od članov, se zana-prej upravnništvo ne bo oziralo.

Pozor čitatelji našega lista, ali članstvo K. S. K. J.!

Ker se nam bližajo vedno bolj in bolj dolgi jesenski večeri, bo gotovo marsikdo izmed cenj. čitateljev sedaj posvetil več časa in prilike za čitanje lepih knjig in dobrega časopisa. Pred vsem se zanašamo pri tem na članstvo naše Jednote, da se bo prihodnje mesece marljivo oprijelo dopisovanja, razprav in lepih člankov v svojem lastnem listu, ali "Glasilo K. S. K. Jednote".

Da bo postalo to zanimanje tim večje, zato razpisuje uredništvo našega lista nekaj nagrad za sledeče najboljše razprave, ali članke:

1. 20.00 (Dvajset dol.) v gotovini za najboljši KRATEK OPIS, ALI ZGODOVINO K. S. K. J.
2. 15.00 (Petnajst dol.) za najboljšo navodilo: KAKO JE MOGOČE ŠE BOLJ POVZDIGNITI NAŠO K. S. K. J.?
3. \$10.00 (Deset dol.) za najboljši spis: AMERIŠKA SLOVENSKA PODP. DRUŠTVA PRED 30 LETI.
4. \$5.00 (Pet dol.) za najboljši spis: KAJ SO STORILI AMERIŠKI KATOLIŠKI SLOVENCIM KORISTNEGA V SPLOŠNEM OZIRU ZA ZDRUŽENE DRŽAVE?

To so štiri važne točke, ali važni članki, za koje se razpisuje primerno nagrado. Pričetek tekmovalnega dopisovanja je od 15. t. m. do 30. nov. t. l. Tega dopisovanja, ali teh tekmovalnih razprav se smejo udeležiti samo čitatelji našega lista, ali člani K. S. K. J. Pri vsakem dopisu je treba navesti številko krajevnega društva, ali pa št. zavarovalnega certifikata.

Vsak članek, ali tekmovalni dopis mora obsegati najmanj 6 pisanih strani navadne velikosti, kakorino imajo naša krajevna društva tako, da bo zavzemalo tiskano besedilo vsaj 2 posamezne kolone (40 palcev) vsebine. Razsodbo o prisojenih nagradah si prisvaja uredništvo našega lista spo-razumno s še dvema drugima razsojevalcema. Najboljše, ali one spise, katerim se bo prisodilo nagrade, bomo priobčili l. 1919. tudi v "Jubilejni knjižici K. S. K. J." katero se bo izdalo meseca aprila l. 1919.

Cenj. člani in članice! Stopite torej na noge! Nagrade so primeroma lepe in hvaležne. Izberite si to, ali drugo izmed gori označenih štirih točk, ter jo skušajte izgotoviti kar najbolj dobro in popolno. — Prisojene nagrade se bo poslalo zmagovalcem te tekme dne 10 decembra t. l.

Uredništvo "Glasila K. S. K. J."

Tekmovalne razprave.

Barberton, Ohio.

Cenjeni sobrat urednik: —

Vaš opomin za tekmovalne razprave, priobčen v predzadnji in zadnji številki našega glasila sem čital z velikim zanimanjem. Čeravno že ne menda prvi, se hočem tudi jaz temu pozivu odzvati in po svoji najboljši moči odgovoriti na točko 4: **Kaj so storili ameriški katoliški Slovenci ko istnega v splošnem oziru za Združene države?**

Po moji sodbi je treba k tem Slovincem prištevati Slovence več vrst, oziroma več stanov. Pred vsem zaslužijo prvo mesto v tem oziru naši slavni slovenski misijonarji, ki so pred leti misijonarili med Indijanci. O velikih zaslu-gah teh slavni mož našega naroda ne bom govoril bolj podrobno, kajti kdor pozna usodo sloven-skega delavca, ali delavca v splošnem, bo gotovo lahko uvidel, da mi delavci nimamo mnogo časa proučevati slovenske ameriške zgodovine; poleg tega nam manj-ka tudi potrebnih knjig. Razun znane Trunkove knjige "Amerika in Amerikanci" nimamo nobene druge in žal, da še te nisem čital. Torej k stvari:

Naši slovenski misijonarji so prvi, katerim se lahko prišteva dosti zaslug ali dobrega v korist: Združenih držav. Pri tem je treba presoditi in pomisliti samo tole: Vsakdo ve, da so bili ameriški Indijanci divji in neoliki narod; nekaj takih neolikanih, ali napol izobraženih indijanskih plemen je dobili še dandanes po raznih indijanskih rezervacijah. — Že beseda divjak nam pove, da Indijanci in belokožci po civiliziranosti državah ne morejo skupaj složno delovati eden poleg drugega. Div-jaka si predstavljamo človeka, ki ne pripoznava ne državne ne bož-je postavne in nerad izpolnjuje do-ložbe, ki so v občno korist celo-kupne države. Vsakdo si lahko predstavlja kakšni boji so se vršili med belimi civiliziranimi naseljenici v Ameriki in med div-jimi indijani. plemeni. Vsakdo mi bo rad pritrdil, da vojaška sila ni prav mnogo pripomogla do te-ga, da bi duševno in moralno povzdignila divjake do višje stop-nje ali izobrazbe. Ravno nasprotno. — Indijanci so vsled tega še bolj podivjali in še večja srd jim je napolnila dušo do belokožcev, ozir. do države in onih, ki so jo zastopali.

Vse drugače so pa to delo o-pravljali misijonarji. In čast pri-tem tudi za naš narod. Tudi naši slovenski katoliški misijonarji so šli med divje Indijance, toda ne s puško v roki, temveč s sv. kri-žem. Učili so jih sv. vero, da so se Indijanci oprijeli dobrih del na-mesto slabih; poleg tega so učili naši misijonarji poganske Indi-jance tudi poljedelstva, kar je go-tovo koristno za državo. Učili so jih olike, pisanja, čitanja; učili so jih po naukih katoliške vere kri-stjanskega življenja, da naj bi bi-li pokorni Bogu in državi. In pri-tem so dosegli naši slovenski mi-sijonarji velike zasluge ter uspehe.

Vsak, še tako zagrižen odpad-nik sv. vere, ali brezverec in so-važnik duhovskega stanu mi bo moral, — čeprav nerad priznati, da so tudi naši misijonarji storili neizmerno ali dosti dobrega za Združene države. (Opomba ured-nišтва: Škoda da nimate omenje-ne Trunkove knjige pri rokah; tam bi našli številno imen naših zaslužnih slovenskih misijonarjev kakor: Pirc, Baraga, Lavtizar,

Mrak, Vertin, Solnce, Trebec, Buh, Tomazin, Plut, Lampe, Skola, Skopee i. t. d. Skušajte si to knjigo kje izposoditi, ako ne, Vam dopošljemo mi svojo za nekaj dni na posodo. — Morda ne veste, da je dosegel naš sloven-ski duhovnik prvi izmed drugih ameriških Slovincem zaslug in čast, da so mu Američani postavi-li spomenik in to je naš nepozna-ni škof Baraga. Njegov spomenik stoji v mestu Baraga, glavnem mestu Baraga okraja (County) v Gornjem Michiganu. Tudi v Mi-nnesoti se imenuje neka večja far-marska naselbina Pirc, v počast in spomin na našega slavnega slo-venskega misijonarja Franc Pirc-a. Toliko v pojasnilo o tej za-devi.)

V drugi vrsto zaslužnih mož prištevam naše slovenske posvet-ne duhovnike. Pa mi bo morda kdo rekel, čemu govorim samo o duhovnikih, da zaslužijo ti prvo mesto? Vsakdo mi bo pa dal prav v tem, če pomisli nazaj v piete-klost. Videl bo lahko, da v prvih časih priseljevanja nas Slovence v Ameriko ni bilo najti niti enega moža Slovence izven du-hovniškega stanu, ki bi bil kaj podkovan v izobrazbi. Seveda dandanes so se te razmere zdat-no izboljšale. Danes je pa že vse drugače, ker se je naselilo tukaj že dosti izsolanih rojakov, ali so se pa že naši, tu rojeni Slovenci povzpeli do raznih uglednih stop-inj in služb na polju izobrazbe. Poleg teh imamo tudi še nekaj drugih modrijanov in "filozo-fov," ki kaj radi razpravljajo o znanstvu in brezbožnosti v raznih listih kakor: "Glas Svobode" in še v par drugih. Ti krivi preroki so ameriškim Slovincem le bolj v kvar, kakor pa v korist.

Vprašanje nastane zopet: Kaj pa delajo sploh naši duhovniki ko-ristnega za Združene države? — Mi Slovenci smo večših radi pre-dobre volje. Od preveč dobre vo-lje nastanejo radi prepiri in sit-nosti, ki se rešujejo celo pri sodni-jah. S tem ima država in mestna oblast stroške in sitnosti. O tem sem slišal nedavno župana našega mesta, ki se je pri neki priliki iz-razil takole o tej zadevi: Vidim rad in sem vesel, da boste zgradi-li svojo lastno cerkev, ker cerkev je koristna ne samo vam Slovence, ampak vsakemu narodu v obče, ker cerkev uči red in tako pomaga neposredno mnogo državi in ji prihrani dosti nepravil.

Vprašam vas, kdo je pa duša cerkve? — Duhovnik. — On uči, sveti, svetuje, ker hoče napraviti ljudi dobre za javno in družabno življenje. In vsled tega, ali na ta-način so tudi naši slovenski kato-liški duhovniki storili že mnogo koristnega za državo, čeravno ne žanjejo od ljudi pohvale in pri-znanja, ki jim gre po vsej pravici.

Tretji pridajo častnikarji. Za-kaj? Večkrat beremo, da je dr-žavna oblast ustavila ta, ali oni časopis, ker je preveč ruval zo-per državo in ji je s tem naravnost s slabim pisanjem škodoval. Časopisje ima veliko moč med ljudstvom; saj pravi angleška pri-slovica da je pero jačje od me-ča. (Pen is mightier than sword). Čeravno se marsikateremu krat-kovidnežu to zdi skoro neverjet-no, je pa to gola resnica. Če je časopis dober, če piše vedno v smi-slu državnih postav in podučuje ljudstvo o vseh dobrih in lepih rečeh, potem gotovo tudi s tem koristi državi. In med te liste la-hko prištevamo tudi naše, v ka-toliškem duhu pisane sloven-ske časnike osobito one može, ki utre-jujejo in vzdržujejo take časopi-se.

Četrte pridejo na vrsto naše katoliške podpome organizacije. Čast onim možem, ki so jih že p-d več leti ustanovili. Kaj pa naše slovenske podp. organizacije ko-ristijo državi v obče? Vsaka dr-žava po širnem svetu je manj, a-li več navezana k oskrbi za reve-žne, ali za take osebe, ki so za-ra-di bolezn, nesrečne, ali smrti osi-rotele. Koliko večje bi bilo breme za Združene države, če bi ne bilo podpornih organizacij; svedu med temi tudi naših slovenskih?

Nepotrebno mi je torej še pi-sati kaj vse koristnega so že sto-rili za državo tudi oni naši kato-liški ameriški Slovenci, ki so nam ustanovili prvo slovensko podpomo organizacijo in to je naša dič-na K. S. K. J.

Peti pridejo na vrsto naše, ne sicer številne katoliške slovenske šole. Tudi te delajo in so že dosti koristnega storile za državo. Da

pa temu resnica, bom zopet ra-bil izjavo našega mestnega župa-na, ki je nedavno rekel, da je ze-lo vesel ko sliki, da nameravamo razun cerkve postaviti tudi far-no šolo v našem mestu. Trdil je, čim več je šol, tem boljše je za javnost, in narod, ker več ljud-stva se izobrazi in nauči. Pri tem je župan našega mesta Barberton, Ohio še celo sam daroval lepo svo-to v ta namen. Vkljub temu, da on ni katoličan, je pa vseeno pre-pričan, da je cerkev in šola, ko-ristna stvar. Da koristna ie, ker se v šoli naša mladina lahko uči poleg drugega tudi svojega mate-rinega jezika in spoštovanja do njega. Pri tem je naš župan tudi uvidel, da ako bomo mi katoliški Slovenci vzdrževali svojo lastno šolo, bomo ob enem tudi olaj-šali breme mestni upravi in dr-žavi. Z mirnim srcem in zavestjo torej še enkrat ponavljam svojo trditve, da katoliški Slovenci ki vzdržujejo svoje šole tudi mnogo koristijo državi.

Anton Okoliš, član dr. štev. 110
box 68 Barberton, Ohio.

Agitirajte za otroški oddelek!

Danes 2 leti nazaj še ni bilo pri-naši Jednoti o otroškem oddelku ne duha ne sluha. Velik prerok bi moral biti oni, ki bi nam bil l. 1915 napovedal veselo vest, da bo štela KSKJ. l. 1917 že par ti-soč otrok v svojem posebnem od-delku. In prav bi bil imef dotienik. Kakor se je zadnji čas tudi pri na-ši Jednoti marsikaj izpremenilo in izboljšalo v njen dobroti, ta-ko tudi ne smemo pozabiti l. 1916, ko smo pričeli poslovati s tem od-dlekom.

Že po 15 mesečnem obstoju o-troškega oddelka lahko uvidimo lepe sadove in napredek pri naraščanju K. S. K. J. Kakor nam da-nes naš sobr. gl. tajnik poroča, je štela K. S. K. J., začetkom septem-bra t. l. že 2640 (šestin dvajset sto štirideset otrok). Ali ni to lepo in častno število za tako kratek čas? Gotovo da. Tudi v finančnem oziru je ta sklad povoljno napre-doval, ker znaša isti \$4600. — čiste premoženja, dasiravno se je izplačalo med tem časom za 11 smrtinskih slučajev \$1100. — Vsa čast in priznanje gre torej o-nemu, ki je sprožil v javnost idejo o ustanovitvi otroškega oddelka pri K. S. K. J.

Dobro se še spominjamo 12. konvencije v Milwaukee, Wis. Že tedaj so se nekateri delegatje po-tegovali za ta oddelek; naš glavni tajnik je istočasno pojasnil vso zadevo in razložil težkoče z upe-ljavo otroškega oddelka. Med tem časom so se razmere zboljšale. Pred vsem in naprvo je dosti po-sameznih držav uvedlo takozvano Vsodružinsko življensko protek-cijo" (Whole Family Life Protec-tion) na podlagi katere je dovo-ljeno podpornim društvom in Je-dnotam sprejemati tudi otroke ali mladino članov in članice. S tem se je odprlo prsto pot tudi naši K. S. K. J.

V štev. 43 Glasila l. 1916 je bilo v našem listu priobčeno sledeče oblastveno dovoljenje za upelja-vo otroškega oddelka pri K. S. K. J. Isto prinašamo danes še enkrat v izvirniku kakor sledi:

"STATE OF ILLINOIS INSURANCE DEPARTMENT, SPRINGFIELD, ILL.

RULING

In the matter of the hearing upon the right of fraternal societies licensed and authorized to do business in the State of Illinois to grant whole family protection.

The Supreme Court of the State of Illinois, in the case of Chicago Mutual Life Indemnity As-sociation et al. vs. Hunt. Attorney General, 127 Ill., 257, had before it every substantial question and objection urged against the accep-tance of minors by mutual bene-fit societies, and discussed and passed upon each question, hold-ing that such benefic. societies may accept minors as members and grant insurance thereto, mak-ing no distinction between the right of beneficial membership of minors and trat of adults, and that the acceptance of such minors was not in violation of the statute, or the policy of the laws of this State, in relation to such matters. It is therefore ruled by the In-surance Superintendent of the State of Illinois, that fraternal be-neficiary societies licensed and

authorized to do business in the State of Illinois, may accept mi-nors as beneficial members in such societies, the same as adults, pro-vided that their acceptance is u-poon an equitable and actuarially sound basis, and in keeping with the fundamental principles of frater-nal insurance.

Dated October 17th, 1916.

Rufus M. Potts.

Insurance Superintendent.

Tedaj je naš sobr. gl. tajnik pi-sal o tej zadevi sledeče:

"Z radostjo in ponosom smemo pozdraviti izjavo velezaslužnega moža Hon. Rufus M. Potts, zava-rovalnega načelnika države Illi-nois, ki je namreč določil in na-znanil dne 17. okt. t. l., da se za-more otroke sprejemati v bratske podpome organizacije, opravičene poslovati v državi Illinois, ravno tako kakor odrasle člane in čla-nice. S tem je pokazal zavarovalni načelnik, da je mož na pravem me-stu, ki deluje za korist in dobrot podpornih organizacij. Mr. Potts je prišel do prepričanja, da z mla-dino se utrdi podlaga bratskim podpornim organizacijam in je vsled tega izdal naznanilo, ki do-ločuje, da se sme otroke spreje-mati ravno tako kot odrasle ose-be."

Po poteku 46 tednov odkar je bilo to veselo naznanilo našega sobr. gl. tajnika obelodanjeno na tem mestu, pa čitajte v današnji številki Glasila njegovo še bolj veselo vest, kako lepo napreduje otroški oddelek pri K. S. K. J. To naznanilo je priobčeno na uradni, ali 5. strani današnje številke.

Ne moremo si drugače, da tudi mi na tem mestu in javno izražamo priznanje vsem onim našim kra-jevnim društvom, ki se tako vrlo zanimajo za otroški oddelek pri KSKJ. Največjo zaslug, ali kro-no zasluži pri tem dr. sv. Jožefa št. 53 Waukegan, Ill., ki ima naj-več otrok zavarovanih v tem od-delku. Dne 30. jun. 1917 je štelo to društvo 162 otrok, drugo druš-tvo ki se tudi zelo zanima za ta od-delek je dr. Mar. Pomagaj št. 79 v Waukegan, Ill., z 91 otroci. Torej je v naši vrli sosedni waukeganški in northheicaški naselbini samo od teh dveh društev 253 otrok zava-rovani pri K. S. K. J. Čast in pri-znanje jima. Tretje društvo ki je po številu zavar. otrok največje je dr. sv. Lovrencia št. 63 v Cleve-land, O., ki je imelo dne 30. junija t. l. zavarovanih 90 otrok pri K. S. K. J. Četrto mesto z 81 otro-ci zavzema dr. št. 29 in št. 59; pe-to mesto z 75 otroci zavzema dr. št. 25; šesto z 75 otroci dr. l. se-dmo mesto z 67 otroci gre društvu št. 7. Osmo mesto z 65 otroci zav-zema dr. št. 61, deveto z 63 otroci društvo št. 12, na desetem mestu z 59 otroci je dr. št. 93, na enaj-stem mestu z 58 otroci je dr. 74 na dvanajstem mestu z 57 otroci je društvo št. 731 in na trinajstem mestu z 52 otroci je društvo dr. št. 50 in 81. To so vsa društva, ki so štela dne 30. junija t. l. več kot 50 članov(ie) v otroškem od-delku. Druga društva z manjšimi člani so bila označena v naši 33. ali konvečni številki.

Ker smo že pri pohvali raznih društev, ki se zavzemajo za otroški oddelek K. S. K. J. naj še tu-kaj omenimo ona društva, ki bo-djo gotovo šele sedaj pričela de-lovati za ta oddelek, ali ona, ki ni-majo še nobenega otroka zava-rovanega. Ta društva so: št. 10, 14, 17, 20, 24, 31, 39, 42, 45, 46, 52, 54, 55, 68, 73, 80, 84, 91, 92, 96, 97, 100, 103, 1058 112, 114, 118, 121, 128, 129, 132, 133, 137, 140, 148, 152, 156, 160 161, 162, in 164.

Upam, da bode teh 42 društev vstopilo sedaj tudi na noge in da bodo do novega leta priglasila najmanj 1000 novih kandidatov za otroški oddelek.

Številke teh društev smo tu o-značili v izpodbudo ali za opomin in proužjo, da se bodo na ta na-čin kmalu uresničile besede in želje našega gl. tajnika, katere je iz-razil v svojem današnjem uradnem naznanilu.

Predsednikov oklic na ameriško mladino.

Predsednik Wilson je izdal dne 19. t. m. na ameriško šolsko mla-dino zelo lep oklic, s katerim pri-poroča nad 22 milijonov broječim otrokom ljudskih in drugih šol, da naj skuša tudi šolska mladina kaj dobrega ukreniti v teh resnih časih za svojo domovino in sicer s tem, da naj se pridruže "Ju-nior" oddelku ameriškega Rde-čega križa. Predsednikova pro-

kiamacija, ali oklic se glasi sle-deče:

"Šolski mladini Združenih držav: — Proklamacija. — Pred-sednik Združenih držav je tudi predsednik ameriškega Rdečega križa. Kot predsednik te velepo-membne družbe vam pišem s po-zdravom s tem nekaj vrstic ob-času, ko boste začeli hoditi zopet v šolo.

Družba ameriškega Rdečega križa je ravnokar odredila usta-novitev mladinskega, ali "Junior" oddelka, h kateremu naj bi pri-stopali ameriški šolski otroci, da bi na ta način sleherni izmed naše nadobudne mladine lahko našel priliko tudi služiti svoji domo-vini. Šola je vsakdanje in narav-no zbiralnice v vašem življenju. Ravno tukaj, ali na ta način la-hko izvršujete svoja najboljša dela v prilog naše svobode, kateri smo se mi vsi posvetili.

Naš "Junior" oddelek Rdečega križa vam bo nudil priliko, da boste lahko kaj umestnega dopri-nесли za našo javnost in celokupno svetovno korist. Ta korist se opi-ra na visoke in verske ideale. Ta družba vas bo učila, kako štediti, da se bo s tem nekaj odpomoglo drugim otrokom, ki v sedanjem času trpe pomanjkanje in bedo.

Ta družba vam bo dajala na-vodila, kako pripravljati razne potrebščine in stvari, katere po-trebujejo ranjeni vojaki in omilo-vanja vredne družine brez doma in strehe. Iz raznih poročil in izvestij Rdečega križa boste lahko čitali ganljive podatke in navo-dila o rešilnem delovanju.

S takim delovanjem boste nad-krilovali v dobrih delih vse ostale šolske predmete, da boste postali enkrat dobri državljani naše do-movine, katero mi vsi ljubimo.

S tem priporočam vsemu učitelstvu širom držav, da naj se tozadevno ravnaajo po načrtu, ka-terega je izdelal in objavil ameri-ški Rdeči križ. Trdno sem prepri-čan, da se bode s tem doseglo za-željeni uspeh.

Pomnite, da je to najlepša pri-lika in čas, v katerem lahko kaj pripomorete za korist naše ljub-ljene domovine.

Woodrow Wilson."

Svidenje.

Zložil Josip Pagliaruzzi-Krilan.

Leži, leži polje široko,
po polju Sava lije se,
nad Savino vodo globoko
železna cesta vije se.

Po cesti v dolgi vrsti zbrani
vozovi hlopejo votlo,
na severno od južne strani
hitijo črez polje širnó.

Iz vozov pa ne zrejo jasni
obrazi čez zeleno plan,
ne petje, govori ne glasni,
ne čuje smeh se brezskrban.

V vozovih ranjeni vojniki
na trdih posteljah leže
in v bolečini preveliki
bolestno reveži ječe.

Pomagat bratom so hiteli,
ki pomoči prosili so,
za brate bratje so trpeli,
za brate kri prelili so.

Na polju pred vasico malo
ustavi se nesrečni vlak;
tam mnogo se ljudi je zbralo,
ko zemlja se zavija v mrak.

Prinesli s sabo so obilo
pijake hladne in jedi,
junakom ranjenim v krepilo
jih blaga množica deli.

Med množico v dolgem vlaku
ženica siva tam hiti,
i ona bolnemu junaku
prinesiti hoče pomoči.

Že stopi v voz. V temotnem kotu
leži mrtvaško bled junak,
že gine slednja moč životu,
oči obema smrtni mrak.

Oko obrne v njo temneče,
radost mu lice spreleti.
"Oj, mati, z Bogom!" zasepeče
in mrtve že pred njo leži...

Bolesten krik se krog razlegne,
nató ni čuti več glasú,
ženico pa vojak odtegne
mrtvo 'znad mrtvega sinu.

Srce ni drugo ju ljubilo,
na svetu bila sta sama;
in zdaj da ne bi umorilo
ljubeči mamki to smá!

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill., dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1898.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.

Telefon 1048

Od ustanovitve do 1. septembra 1917 skupna izplačana podpora

\$1.294.096.79

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. Podpredsednik: Joseph Sitar, 805 N. Chicago St., Joliet, Ill.
II. Podpredsednik: Anton Grdina, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Pomožni tajnik: Josip Rems, 2327 Putnam Ave., Brooklyn, N. Y.
Glavni blagajnik: John Grahek, 1012 Broadway, Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Jak. Černe, 820 New Jersey Ave., Sheboygan, Wis.
Pooblaščenec: Martin Muhič, box 537, Forest City, Pa.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

Josip Dunda, 704 Raynor Ave., Joliet, Ill.
Geo. Thomas, 904 East B St., Pueblo, Colo.
John Povaha, 311 — 3. Ave., Hibbing, Minn.
Frank Petkovšek, 720 Market St., Waukegan, Ill.
Frank Frančič, 420 — 4. Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihail Kraker, 614 E. 3. St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 3329 Penn. Ave., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23. St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Joseph Russ, 6619 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
John Dečman, P. O. Forest City, Pa.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon pisarne: Canal 2487. Telefon stanovanja: Canal 6306.

Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavnega tajnika. JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill., dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE", 1951 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

URADNO NAZNANILO.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA K. S. K. JEDNOTE.

Na zadnji konvenciji se je določilo z veliko večino, da se pri naši Jednoti upelje prostovoljni centralizacijski bolniški oddelek. K temu oddelku se zamorejo krajevna društva priključiti le kot celota, ne pa posamezni člani(ice). S poslovanjem tega oddelka se prične 1. jan. 1918, če se v ta namen priglasi zadostno število krajevnih društev tako, da bode njih članstvo število najmanj 500 udov.

Iz predstojajočega sklepa odobrenega na zadnjem glavnem zborovanju se razvidi, da je dano krajevnim društvom na svobodno razpolago, se li hočejo pridružiti, oziroma priključiti bolniškemu oddelku ali ne. Sililo se ne bode nobeno društvo, da se mora temu oddelku pridružiti. Vsako društvo pri tem samo odločuje in sklepa. Pomniti pa je treba, da se zamore le društvo v celoti, priključiti in vpisati v bolniški oddelek. Posameznih članov(ice) se ne bode sprejemalo.

Ker se je pred konvencijo zelo veliko pisalo in priporočalo sprejem centralizacijske bolniške podpore, tem potom apeliram na vsa ona krajevna društva, ki se želijo priključiti bolniškemu oddelku, da o tem sklepajo in določijo, ter mi poročajo kakor hitro jim mogoče. Na podlagi zgoraj omenjenega sklepa zahteva se najmanj 500 članov(ice) prej ko se zamore s poslovanjem prične in če se omenjeno število prijavi do konca leta, se bode s poslovanjem pričelo takoj 1. jan. 1918. Če pa hočemo spočetkom prihodnjega leta s poslovanjem pričeti, treba je, da se krajevna društva, ki se zanimajo za to centralizacijo, takoj potrudijo in poročajo na urad Jednote njih sklepe, da se vse potrebno uredi in pripravi. Cela zadeva je ležeča na društvih. Hitrejša ko se društva odločijo in sporočijo na glavni urad namen priključitve v bolniški oddelek, toliko hitrejša bode mogoče s poslovanjem pričeti.

Da je nujne akcije pri tem v resnici neobhodno potreba, naj cenjena družba, ki se za centralizacijo zanimajo vpoštevajo to, da je treba sestaviti potrebna pravila, prirediti razne tiskovine in knjige, s tem deloma pa se ne more preje pričeti, kakor še le potem, ko bomo imeli zadostno število članov(ice) pripravljenih za ta oddelek. Če pa hočemo imeti vse pripravljeno do 1. jan. 1918, je treba, da se krajevna društva kakor hitro mogoče zglašijo in pripravijo za pristop v bolniški oddelek.

Priporočam torej uradnikom(icam) onih društev, katerih namen je priključiti se centralizacijskemu bolniškemu oddelku, da naj takoj skličejo društvene seje, kjer naj članstvo razmotri in določi, se li hoče zavarovati proti boleznim pri Jednoti ali ne. Takoj po končani društveni seji naj dr. odbor sklep društva uradnim putem naznani na urad Jednote. Kakor hitro se bode zadostno število društev priglasi, se bode naznanilo to v Glasilu in istotako se bode obširnejše o tem poročalo.

Na noge torej vsa krajevna društva, ki ste za bolniško centralizacijo! Od vas je odvisen pričetek iste! Ne gubite časa, če hočete, da se s poslovanjem prične početkom prihodnjega leta.

Z bratskim pozdravom sem Vam udani

Josip Zalar, gl. tajnik.

Glavni urad 14. septembra 1917.

Z ustanovitvijo otroškega oddelka storila je naša dična K. S. K. Jednota korak, ki ga smemo prištevati k najznamenitejšim in najboljšim dejanjem kedaj napravljenim za korist in napredek organizacije.

Komaj 15 mesecev je minulo od kar se je ta oddelek ustanovil in danes s ponosom lahko poročam, da je bilo koncem mes. avg. t. l. v otroškem oddelku zavarovanih 2640 (dvatisoč šeststo štirideset) otrok. To lepo število nam dokazuje, da bo K. S. K. J. od časa do časa pridobivala mlade moči, mladih in čvrstih članov in članice, ki bodo od meseca do meseca prestopili iz otroškega oddelka med aktivne člane in članice Jednote. S temi člani (icami) utrjuje se podlaga naši organizaciji, kajti te mlade moči nadomeštujejo in bodo nadomestovale starejše člane in članice, ker nas bodo slednji vsled visoke starosti prej ali slej zapustili in se preselili v večnost.

Od ustanovitve otroškega oddelka do danes prestopilo je že 31 (beri edenintrideset) kandidatov in kandidatnih med člane (ice) Jednote. S tem je dokazano, da je bil ravno otroški oddelek pri K. S. K. J. zelo potreben in da je ravno v otroškem oddelku zagotovilo obstanka in napredka naše mogoče organizacije.

In kakor je otroški oddelek velike važnosti za K. S. K. Jednote in nje bodočnost, tako je tudi koristen onim, ki imajo svojo deo v tem oddelku vpisano. V dokaz temu naj bode to, da ravno v tem kratkem času, ko poslujemo z otroškim oddelkom je umrlo 11 otrok in njih starišem se je izplačalo \$1.100.00 za pogrebne stroš-

ke. Lepa podpora, za majhne mesečne prispevke, ki se jih vplača incesno v ta namen. In čeravno smo imeli 11 smrtnih slučajev, ter plačali preje omenjeno svoto v pokritje pogrebnih stroškov, moram vseeno z veseljem konstatirati, da se nahaja v otroški blagajni še nad \$4600.00.

Iz vsega tega se lahko sklepa, da je v resnici otroški oddelek velike važnosti, pa naj se ga že vpoštevava od ene ali druge strani.

Vsled tega si štejem v dolžnost, zahvaliti se vsem cenjenim društvom, ki neumorno delujejo in pridobivajo nove kandidate otroškega oddelka.

Jednota šteje 133 krajevnih društev. Izmed tega števila je do danes le 94 društev, ki imajo vpisane otroke v tem prekoristnem oddelku. Kaj pa z ostalimi 39. krajevnimi društv? Priporočal bi vsem tem krajevnim društvom, da bi se nekoliko potrudili in pridobili nekoliko članov-otrok. Naš narod je dobro blagoslovljen in obdarjen z otroci, radi tega ne bode vzelo velikega truda pridobiti jih za vstop v otroški oddelek naše Jednote. Potreba je le dobre volje in nekoliko požrtvovalnosti, in vse se da napraviti.

Z največjo radostjo in ponosom bi rad javno poročal, da delujejo vsa krajevna društva naše dične Jednote za napredek organizacije s tem, ker pridobivajo mladih moči v otroški oddelku. Upam, torej da ne bode dolgo ko mi bode to mogoče poročati. Na delo torej cenjena društva! Ne zamudite lepe prilike. Pomagajte, da se število otroškega oddelka pomnoži kakor hitro mogoče na 5000 članov. Podajmo se na delo vsi, brez izjeme in ne odnehajmo, dokler ne dosežemo zaželjenega cilja!

Z bratskim pozdravom sem Vam udani sobrat

JOS. ZALAR, gl. tajnik.

Glavni urad 20. septembra 1917.

Pozdrav.

Narodopisna črtica. Spisal I. Samsa.

Pozdrav je izraz prijateljstva ali spoštovanja; izrazi se ali s telesnim gibanjem (mimiko) ali dotikanjem ali z besedami ali z obojim ali celo z vsem trojim. Oblike naših pozdravov se nam zde preproste, enostavne; a imajo svojo zgodovino. Tudi naš pozdrav je ustalina (sediment) kulturno-historičnega razvoja.

Življenje posameznega naroda je podobno življenju posameznega človeka. Tudi narodi imajo svoj postanek, svojo mladost in zrelost, nazadnje starost in smrt. So pa tudi narodi, katerih razvoj ne pride preko otroške dobe. Zakaj je bila v starem in srednjem veku nositeljica svetovne zgodovine le Evropa in del Azije? Ker drugi narodi niso bili zreli za velika dejanja. Vzroki, zakaj narodi črne in rdečega plemena niso zmogli za višjo kulturo, so morda še premalo pojasnjeni, a gotovo zanimivi. Življenje teh narodov se udeležuje bolj negativno in senzitivno (podobno rastlinskemu in živalskemu življenju) kakor pa umsko in нравno. Zanimivo je, kako se to celo v pozdravu teh narodov javlja.

Tako je n. pr. znameniti švedski preiskovalec Azije Sven Hedin (r. l. 1865.) opazoval v Tibetu prav tak pozdrav, s kakršnim pozdravljajo včasih hrbovski otroci nas drug drugega: jezik si pokazejo. Narodoslovci pravijo, da je ta šega pri Tibetancih ostanek starega vražarstva, s tem hočejo zlega duha pregnati. Podobno razlagajo pozdrav afriških narodov Ukereve in Masai, ki pljujejo pred tistim, ki ga hočejo pozdraviti; otočani na Marijanskih otokih pa so olikanejski, pred imenitnejšim nikoli ne stori tega. V Evropi je to od nekdaj znak uničevanja. Še bolj primitivno-enzitiven je pozdrav pri narodih Vzhodne Indije, ki za pozdrav vsrkavajo zrak, kakor bi hoteli došlega poduhati; namesto: "Poljub mi me!" vravljajo: "Poduhaj me!" Tako tudi v Melaneziji. Važno vlogo pri pozdravu igra nos tudi pri domačinih ob reki Amazoni; ako se snideta dva prijatelja ali znauca, tedaj vzame vsak svojo cevko napolnjeno z duhanom, in vtakne drugemu v nos in mu pihne tobak v nos. Otočani Tihega oceana si za pozdrav drgnejo nosove. Na Tongo-otokih polagajo drug drugemu nos na čelo. Morda je to posnemanje živalskega duhanja. Turek si položi roko na srce in na čelo.

Nekateri divji narodi imajo dolge pozdrave, morda ker imajo več časa nego mi, hitro živijo modernokulturni ljudje. V Laplandu, v severni Aziji in Ameriki je doma tak-le pozdrav: znanec dene desno roko na levo ramo prijatelja, drgne s svojim licem in nosom ob lice in nos drugega in pravi pri tem: "Dobro, dobro!" Prebivalci ob Kotzebue-jevem zalivu, na zapadni obali Alaske, se dotikajo drug drugega z nosom in se božajo z roko po obrazu. Na Filipinskih otokih se za pozdrav črneči vsedejo na tla, zgrabijo nogogosta ter si drgnejo z njo obraz. Afrikaner na rtiču Lopez pripognejo koleno, padejo na tla in ploskajo z rokami (moderno!), neki otočani stopijo tri korake

nazaj in nato tri naprej. Pri nekaterih polarnih narodih so opazovali sledeč pozdrav: Ako pride kdo od sosednjega plemena, se postavijo domačini vsi v eno vrsto, eden stopi iz vrste in s tujcem se prične druga bita na lice, dokler eden ne omaga in ne pade. Ostanek iz onega časa, ko so bili rodovi v vedni vojski meusabo. Hindostanci si za pozdrav pulijo brado. Na Himalaji pa si prijatelji obračajo hrbet — groznata netaktnost v evropskem salonu.

Še stari Spartanci so učili mladino, naj pred starimi ljudmi vstane, to je tudi pri nas oficijelni šolski pozdrav. Prebivalci Karolinskega otoka Kusai pa v tem pozdravu ne vidijo nikakega spoštovanja; pred svojim glavarjem se preprosto Kusajec vsede, pred navadnim plemičem pa stoji sklonjen, z rokama pa se vpre v la. Tako pozdravlja na nekem drugem Karolinskem otoku žena svojega moža. Polinezijski pa pozdravljajo z našim poklonom; ako srečajo višjega, sklonijo glavo, a nikdar ne govore z njim stoje, ampak vedno sede. Kitajce nasproti višji osebi sklene roke, v prsiščestisnjene, s palci skupaj, jih ponizajo proti zemlji in dvigne. Če bi se odkril, bi jih dobil 50 z bambusovo šibo, ker to izraža zaničevanje. Zato je Kitajec kakor Jud tudi pri molitvi pokrit. Nas navadni moški pozdrav obstoji v tem, da se odkrijemo, vojaki odkritje le markirajo s tem, da se dotaknejo z desno roko svojega pokrivala. Japonci si z lepim poklonom sezuje čevlje, Afrikaner rod Jeruba in primorci Zlate obale v Zah. Afriki so pa še vlnudnejši; ti odkrivajo za pozdrav tudi rano (če imajo sploh pokrite!), na otoku Tahiti v Velikem oceanu pa celo zgornje telo, če je glavar navzoč, enako v Abesiniji vpricho znamenitejših oseb. Angleški filozof Herbert Spencer (1820—1903) razlaga to kot simbol, znak, ki je preostal iz one dobe, ko je znamenalec zaplenil svo lastnino premagane sovražnika. Fani, rod zapadne srednje Afrike, pozdravljajo s tem, da se usedejo gostu v naročje, Masai na tudi tako, da se s klonjeno glavo dotaknejo prsi in trebuha svojega gosta. Neki Koari iz angleške Nove Gvineje je pozdravil misijonarja tako-le: roko mu je položil okoli vratu in ga božal pod brado.

Cela vrsta pozdravov obstoji torej v dotikanju. Najpreprostejši in najstarejši in najsplošnejši pozdrav te vrste je padajanje rok. Ta pozdrav pozna že Homer pri Grkih in danes je last vsega civiliziranega sveta. V to vrsto pozdrav spada tudi poljub; ta pozdrav je že precej rafiniranejši nego pozdravi divjih rodov, toda je tudi točnejši, o tem bi se dalo prerekati. Poljub je silno star pozdrav, že v starem veku ga poznajo v Aziji in v Evropi. Herodot pripoveduje o starih Peržanih: Če se srečata dva po dostojanstvu enakovrstna Peržana, se poljubita na usta, če je eden plemenitejši, se poljubita na lice, če pa je stanovska razlika med njima zelo velika, se vrže nižji pred višjim na tla, se dotakne s čelom tal in jih poljubi, ali pa pozdravljačev obleko. Tako so pozdravljali Peržani svojega kralja. Za časa Kira Mlajšega (umrl v bitki pri Kunaksu 3. sept. 401.) je veljal ta predpis tudi za Grke. In ko se je Aleksander Veliki po slavnih zmah

gah nad Peržani pomehkužil in sprejel perzijski dvorni ceremoniel, je tudi zahteval tak pozdrav od svojih junaških Makedoncev, kar je vzbudilo velik škandal v njegovi armadi. Iz zahodne Azije je prešel ta pozdrav celo na Kitajsko v 1. sto. pr. Kr. Tuji poslanci so morali do 19. stoletja na ta način kitajske cesarje pozdravljati. Turki pa še danes tako pozdravljajo svojega sultana. Tudi naše poklekanje v cerkvi in naš družabni poklon je nastal iz te orientalske šege.

Najstarejši grški pesnik Homer pripoveduje v Odiseji, da sta Odiseju, po dvajsetletni odsotnosti vrnivšemu se domov, zvesta služabnika Filojti in Evmaj poljubljala glavo, roke in ramie. Iz Perzije je prišel poljub kot pozdrav preko grškega Vzhoda in Egipta v Rim. Tiberij je moral odrediti edikt proti vsakdanjemu poljubljanju in to razvado biča tudi satirik Marcial (42—102 po Kr.). Tu di sveto pismo omenja ta pozdrav že v prvi knjigi (Genesis). In krščanstvo ga je prevzelo kot znak prave krščanske ljubezni. Sv. Pavel piše: "Pozdravite vse brate s svetim poljubom!" Rabil se je pri daritvi sv. maše. Dandanes se je ohranil le še sled pri slovenski sv. maši z asistenco. Poljub kot pozdrav je prešel tudi v dvorni ceremoniel; kadar se snideta dva vladarja, se poljubita; vatikanski ceremoniel predpisuje poljub križa na papeževem čevlju. Pri nas obstoji v fini družbi predpis, da gospod poljubi roko dami, katero hoče pozdraviti. V navadnejšem življenju se to godi le z besedami; mestna dekla pozdravlja svojo gospo z besedami: "Kisti hant!" (Ich kuesse die Hand, slovenski gigerl pa pravi: "Ljubim roko" namesto "poljubim." Zdal smo pa že pri tretji vrsti pozdravov, pri besednih pozdravih.

Beseda je najnavadnejši izraz človekove notranjosti, njegovega mišljenja in čustvovanja. Kar človek doznava, čuti in spoznava, vse to ima tendenco, težnjo, da se v zunanji besedi izrazi. To velja tudi pri pozdravu. Domačini v Kamerunu, Duala, pravijo za pozdrav: "Jehuse" (vidim te); zelo lep je odgovor na ta pozdrav: "Niambe" (če Bog hoče). Podobno Zulu-Kafri v Afriki: "Saku bona" (vidimo te).

Večina besednih pozdravov izraza željo, naj se gostu ali znancu v kakršnemkoli oziru dobro godi ali kaj posreči. Večkrat ima tak pozdrav obliko vprašanja. Kitajce pozdravi gosta z vprašanjem: "Če-fan-lia ma?" (Ali ste že jedli riž? Riž je glavna hrana za Kitajce). Prijatelja pa pozdravi: "Ali je Tvoj želodec v redu?" Nemec pravi pred obedom: "Mahlzeit!" ali: "Wohl zu speisen!" Slovenec: "Dober tek!"; kar je precej divjaško; lepše in olikanejsje: "Bog blagoslovi!" Egipčan vpraša za pozdrav: "Ali se zelo potiš?" Peržan želi prijatelju: "Naj se Tvoja senca nikoli ne skrajša!" Lep je pozdrav Bečuvanov v Južni Afriki: "Tumella!" (Bodi moj prijatelj!) (Pozdravljen, bik!) Za nas, Evropejce, nekoliko nepričakovano, dasi tudi mi visoko cenimo živino-rejo.

V pozdravih se nam večkrat odkrivajo posebne kulturne težnje. Rimljani so se za časa republike (510—31 pr. Kr.) pozdravljali z: "Ave, vale!" — Bodi zdrav! Na zdravje! Prva naloga rimske republike je bila skrbeti za krepko, zdravo vojaštvo. V razkošni dobi cesarjev pa so se Rimljani pozdravljali s preterano fineso: "Quid agis, dulcissime rerum?" — Kako se Ti godi, ljubček? Odgovor: "Suaviter" (sladko) kaže legodnost in uživanje tedanje rimske družbe. Starogrški pozdrav (Veseli se!) kaže zmerno čutnost lahkoživečih Grkov. Modernemu Grku je (izg. here) pozdrav za slovo, nasproti tujcu: (srečno domovino!) — "Srečno hodi," je rekel cesar Janez, "minister Gregor pa nič." (Bevstek, Martin Krpan). Novogoriški pozdrav pri prihodu: "Kalimero!" — Dober (lep) dan! in: "Kaloso rines!" — Dobrodošel! — Divji rodovi so v vednem boju med seboj, mir jim je dragocena stvar; njihov pozdrav je: "Salem aleikum" — Mir s Teboj! Arabci pravi tudi: "Guid el bela alik!" — Vse hudo naj bo daleč od Tebe! Nemec pravi: "Gehab dich wohl!" Rus: "Zdrawstwo." Turek, Nemec in Slovenec: "Dobro jutro!" Dunajčan pa ima vedno svoj stereotipni:

ni: "Guten Tag!" Tudi pri slovesu in, če treba, tudi o polnoči. Navadno se aliki samo: "u Tag!" ali celo: "Tag!" Porence in Westfalec: "Wie geht's?" Saks je zelo prijazen: "Einen schoenen guten Morgen!" "Sluga pokoren! Maucta!" — "Lahko noč želim, vaš pokorni sluga, dobro spite!" Avstrijski Nemec nasproti gospodi: "Kuess die Hand," a tega ne stori, dočim Poljak tudi roko poljubi. Višji stanovi na Poljskem se pozdravljajo: "Ali ste srečni?" Lep in za katoličana posnemanja vreden je pozdrav južnih Nemcev: "Gruess Gott!" — Prav katoliški pozdrav pa je: "Hvaljen bodi Jezus Kristus!" Ali sedaj krajše navadno: "Hvaljen Jezus!" Polstri in na Hrvaškem sem sliša od preprostih ljudi vedno: "Hvaljen Isus i Marija!" Ali: "Hvaljen Bog!"

Kozmopolitičen in brez življenja je: "Dober dan! — Bon jour! — Buon giorno!" Trgovski Italijan vpraša: "Kako stojš?" V Genui je v rabi pozdrav: "Zdravje in dobiček!" Španec stisne prijatelju roko in mu želi: "Živi mnogo let!" Nečimerni Francoz pozdravlja: "Kako se nosite?" ter si zadovoljno gladil konec brade, češ: Poglej mene! Rus: "Počutite se dobro!" Kreпки in energični Šved: "Kako morete?" ali pa: "Na kaj mislite?" Danec: "Ali živite dobro?" Mnogo potujoči Holanec: "Kako potujete?" Anglež krepko stisne roko in vpraša: "How do you do?" (kaj delate?) (kaj delate?), pri tem pa niti ne trenje.

Preprosti Slovenec pozdravlja preprosto, pa odkritosrežno: "Dober dan! — Bog daj srečo! — Z Bogom! Srečno! — Na svidenje!" Večkrat tudi samo s tem, da privošču drugemu prijazno besedo, s katero vpraša po delu, katero vidi ravno opravljati: "Greste pa k deseti (maši)!" — "Boste mlati?" — "Kaj boš naredil!" Še sedaj me oče, kakor že leta in leta, ko pridem domov, pozdravi z zasedami: "Kdaj si prišel?" In njegove zadnje besede v slovo so: "Pa kaj piši!" Te besede ne kažejo čutečega srca, — naš človek ne nosi sreča na jeziku —, pa pa ga kaže solza, ki mu zaigra v očeh, ko mi sežem v roko in pozdravim: "Z Bogom!"

Kakor smo torej videli, razdelimo pozdrav lahko v tri vrste v teh-le stopnjah: pozdrav, izražen z gibanjem (mimični pozdrav), z dotikanjem (trektacijski p.), z besedami (verbalni p.). Najbolj intimen in prijateljski je zadnji, ki je pa na adno združen z drugim. Pa naj bo že pozdrav tak ali tak, pravi pozdrav je le tisti, ki izraža res odkritosrečno, dobrohotno notranjost.

Naročilo.

Zložil Frank Gestrin.

Za rana se bode spet grom topov razlegel tam preko ravni; v ljut boj zvihrali bode mo vnov in zemljo pojila bo kri.

Morda tudi mene porazi vihar. Morda! — A kaj pač to dé? Saj mnogo borilec ima še nas čar, ki hrabro jim bije sree.

Tovariš! Če jutri se res to zgodi, da v boju objame me smrt, očesa paj solza ti ne kali, ne kloni ti duh potrt!

Izpolni mi eno, poslednjo željo, ko vrneš v domačo se vas, ko plavalo bo ti v radosti okó, v radosti žaril se obraz.

Oh, spomni tedaj se današnjega dne

in h kočji pojdi za vasjo; ter v seneli lipe košate, staré pred kočjo trenutek postoj!

Na klopi tam stara mi majka sedi, obraz ji mračen je, solzan, skrbljivo upira steklene oči o meni na severno stran.

In ko te ugleda, popraša plašno, kje jaz, njen sin, sem ostal, tedaj pa prikrji ji novico strašno, da v bitki krvavi sem pal!

Da hrabro na tvoji se strani boril, da skoro se vrnem, ji déj! Čemu bi pač stara ji leta grenil? Zavriskej in pojdi naprej!

In čula tvoj vrisk bo sosedova hči, urnó prihiti ti na prag; naj se ti ne smilijo njene oči, ne smili obraz njen sladak!

Povej ji, da v krilu sovražne zemlje

počivam porazen in strt. Zaman so ji bile prisrge zvesté, oh, morda omeči jo smrt!

Mlin ob potoku.

Slika. Spisal I. Trošt.

(Nadaljevanje.)

Na Slovenskem je bilo s hrano nekoliko drugače. Krompir s kislim zeljem jim ni šel v slast, nič manj kot — kisel zelje s krompirjem. Ričet z repo in fižolom tudi ni bil piča za žledode iz novega sveta. Ržen in ajdov kruh se je vsem zdel prepust, kisel mleko s krompirjem — hrana za — prešiče.

To je bila voda na mlin-teti Marijani. Moj Bog, celih osem let se moral počivati njen jezik, ker se ni mogel brusiti ob Lenkino srečo. Osem let — prehuja kažen, posebno še vsled tega, ker je kazalo, da se vrtna Jankičeva bogata in srečna ter bo moral počivati še naprej — v samo večnost kakor mlin ob zamrznem potoku. Sedaj je prišla odneka tudi nji.

"Ti moj Bog, to je pa res gošpoda!" je zdihovala s škodoželjnim očesom zroča mnogoglavo, izbirčno družinico. "Kaj bodo pa jedli? Same piške, ka-li? Vsa vas jim jih ne zmoro za tri dni. Kam pa potem? V Ljubljano ponje! Hm! Premalo so zaslužili, da bi se ne zajedli s tako razvajeno družalo. Sam ljubljanski grad bi jim ne bil dosti. Tako-le pa Bog tepe človeka, ki je ošaben. Kaj pa ta kočija? Morda bo z njo prevažal kamenje iz potoka. Koliko ga stanejo konji, hlapec? Ne, tako nesrečna nočem biti in Bog me ne udari s tako slepoto kakor je mojo sestro Lenko!"

V resnici pa ni bilo tako hudo ne, kakor je trdila Marijana, in najbrž bi se bila tudi sedaj še vsa povest zasukala drugače nego se je, ko bi ne bilo Marijaninega jezika, ki je hotel prvi in vse boljje vedeti — za nekaj mesecev, za nekaj let naprej.

Jankičevi otroci so imeli do nase šole pčle pol ure. O lepem vremenu so se pripodili peš z drugimi drobljanci, o slabem jih je pripeljal hlapec v kočiji in došel zopet po nje s kočijo — v silno pohujanje in nenasitno zavist ostalih šolarjev in vse okolice, ki je trdila: "Jankičeva kočija je tado narejena, da lahko za njo tečejo vsi učenci — samo Jankičevi trije ne morejo." Ob šole prostih dneh so se vozili v Ljubljano ali pa obiskovali oddaljenešje znanee po okolici. Iskra konjiča sta bržela kakor bi plavala, griva jima je vihrala v zraku in noge so se konjaj dotikale tal. Ivan Jankič je sedel zadaj poleg svoje žene, okoli nju pa polovica otrok. Za vseh osem je bila namreč kočija pretesna in Ivan se je drage volje rad pošalil v veseli družbi, da se vsem hkrati ne more niti domisliti imen: vzeti mora v roke pratiko, koledar ali pa — litanije vseh svetnikov, potem je šele gotov, da ne izpusti nobenega. Iz kočije je gledal domače kraje, ki jih je nekdaž želel pozlatiti za spomin. A danes? Vrnil se je z denarjem založen, kakor so trdili, a hribev in dolin pa le ne bo pozlatil. Ali niso lepši taki-le, nego pozlateni? Prav takšne-le je želel videti, in sedaj jih gleda in se mu zdi, da je namesto konjičev zaprežena v kočijo njegova lastna sreča. Z njim hiti dalje in dalje, a uiti mu ne more nikoli, saj jo je ujel, vpregel sam, da ga popelje naprej, naprej — v samo večnost. Skrebelo ga je le nekaj: Jankič ni vedel, po kateripoti bi najgotoveje prišel na konec. Izbral je, česa naj se loti, da mu bo njegova vprežna sreča in z njo pridobljeni denar donasal najzanesljivejšo in največje dobičke.

Čutil je sicer zadovoljnost in neko srčno radost, ko je zrl v kočijo ženko in otroke, čutil je pa tudi, da mu do polne sreče nedostaje še podjetnega duha, ki mu pomore spraviti pridobljeno bogastvo na stalno podlago, kjer bi donosalo nepomanjšane dobičke. Tega pa ni umel, dasi se je trudil in trafil celo noč in dan. Samo zunaj v božji naravi se mu je zdelo, da mu odleže to breme. Doma mu je pa tudi grenila bivanje svačinja Marijana. Spoznala je namreč njegovo neodločno oklevanje, pa ga je dražila s svojim nasiljivim prorokovanjem in zbadljivim jezikom:

"Hišo je res predelal, kakor je bil že prej naročil iz Amerike. Gosposka je in lepa, kakor nikogar v vasi. Tudi vrt je uredil gosposko, da ni samo za krompir in zelje. Ali mara gosposka za krompir in zelje? Kaj še! — Na potoku je velel napraviti čoln, da se otro-

ci v njem ujkajo in zibljejo; sam pa išče pameti okoli po svetu. — Bog ve, če jo najdet!"

Tako in še huje se je zadiral Marijana in si s tem lajšala sretter v njem stare zavistne bolečine. Dela se Jankič res ni oprijel nikakršnega. Lenka je skrbela sicer za kuho, a tudi ona se ni lotila druge stvari. Vsačanke so ji morale vse donesti in oinesti. Vsem Jankičevim se je pa kmalu milo stozilo po Ameriki, po zaslužku.

Jankiču je ginil iz listnice bankovec za bankovec in mirno je gledal, ko je izginil zadnji. Ko je minilo leto njegove domače sreče in je kazala priložnost, da prikupi nekaj gozda, nji in travnikov, je segel po hranilni knjižici in z Lenko sta se peljala po denar v hranilnico. Vzeli je moral več nego je potreboval za kupilo, ker je bil sicer suh — brez denarja. Zopet je ginil bankovec za bankovec, a v listnico ni došel nobeden. Lenka je mislila, da je vzel iz hranilnice denar samo za kupnino in prepisne stroške.

Naslednje leto ga je popolnoma zmogel dolgčas. Ni ga več veselila vožnja z družino v Ljubljano in k znanem v okolico. Zrežal si je mestne zabave, hruma, šuma, družbe, in začel misliti, da bo najbolje, če se preseli v mesto in pušti domačo hišo samo za bivališče otrokom o jesenskih počitnicah. Ljudje, ki so ga videli brez dela, mu niso privoščili toliko udobnosti, pa so se ga izogibali. Zleto se mu je vsled tega, da je skoro tujec v rojstnem kraju. Začela se mu je oglašati po malem vest, da ne dela prav, da je postopal že preveč. A glasneje kot vest je govorila Marijana. Zelo neprijetno je bil Jankič presenečen, ko je slišal, da mu lenobe ne očita le Marijana, marveč tudi njegova žena in celo sosed Tehovnik.

"Kaj boš počel v mestu? Za gosposda nisi ustvarjen, delati nečeš. Pohajati ne znaš in se ti tudi ne podaje. Ali pa nisi že pohajal dovolj, celo preveč? V mestu te družba zapelje k pijači ali k igri, da zapraviš zdravje in premoženje. Hm, premoženje? Ali res misliš, da ti ga ne zmanjka nikdar več? Morda ne veš, koliko dražje je življenje v mestu? Te-le tisočake poživigate kmalu. Kaj pa potem? V Ameriko po druge. Da, mogoče in lepo bi bilo to. A tega ne pomisliš, da bodo s tem zopet stroški. Družina narašča in dorašča. In ti, Ivan, ne ve, da začeno tudi z leti pešati moči. Amerika zahteva celega moža, ne samo pol ali še manj. Take požre prenaporno delo. E, ko bi ljudje pri nas doma marali verjeti, da bi se tudi tukaj zaslužil kraje. Ako ti delali tako vztrajno in trezno kot morajo v Ameriki, koliko manj bi jih plavalo čez veliko lužo v ležeh dolarja? Ali tega nočejo. V tujino hodijo trpet, da potem doma z lahkoto poženo krvavo pridobljene novce. Koliko se jih vrne za vselej pohabljenih — na telesu, da ne govorim, koliko na duši? Ti niso več za stari, ne za oni svet — nadloga so sami sebi in domovni občini. Tudi telesno zdravje niso nič boljši, ko jih je obiskala starost, onemoglost: za stari svet so prerazvajeni, novi jih ne mara več nazaj, ker ne more več izžemati njih moči. Nič drugače se ne bo godilo tebi, Ivan! Smiliš se mi zares. Le pazi, da v pravem času zmoroš to boleost!"

"Kako?"

"Loti se dela, privadi sebe in otroke nekdanji preprosti hrani in glej, da boš pridobil toliko, kolikor bo še treba poleg obresti, da ti ostane za vselej kapital nedotaknjen, pa boš brez skrbi za vse življenje."

Poslej se je Jankič resno bavil s to mislijo in veselo pozdravil nasvet sosedu Tehovniku, naj se zida ob potoku mlin in žago. Tu bi vrgele naloženi kapital lepe obresti in Jankič bi imel v minuu, ako bi le hotel, stalno opravilo, ki bi mu neslo ne malo. To dostavek pa ni bil Jankiču prav nič všeč. Molčal je sicer, a obrnil je lice strani od sosedu in si mislil: Bah, Jankič, ki je sedaj kakor gospod, pa bi bil mlinar, žagar? Ali se ne vozi v kočiji, a potem bi moral nositi vreče, premikati hlode. Vsi bi se mu smejali, ko bi zaprašen opravljal delo, ki ga ni vajen.

No, sosed, misleč le dobro o Ivanu je silil vanj in mu obširno razlagal svoj uasvet. Seveda je mislil o Jankiču tako, kakor so trdili lahkoverni ljudje, da ima namreč denarja ko — vrage toče. Napravila sta preudarek stroškov. Jankič pa je moral s stra-

hom priznati, da ne zmoro toliko denarja, kolikor bi ga šlo v posidjetje, ki bi ga redilo zanesljivo življenje. Tehovniku ni sicer razodel tega in sosed je še pristavil nič hudega sluteč: "Ako ne boš maral sam delati, najučeš mlinarja, ti boš pa le zapisoval račune in lahko boš živel kot gospod in ostane ti nekaj ob koncu leta."

Jankič bi bil sosedu za to besede najraje poslal se solit, vendar se je premagal, molčal in odšel domov. Misli si je pa: Zadolžiti se ne maram, brez denarja ostati nočem; iz svojega življenja imam prebridke izkušnje, kaj je človek brez drobiža." Resno je slutil, da se mu bo slednjič zmanjšal kapital na goli nič, ako ne poišče kakorkoli sebi in družini stalnih dohodkov.

Žena, Marijana in Tehovnik so tiščali vanj iz lepa in iz grda, naj se loti mlinu in žage. Jankič se ni vdal, ker se ni mogel.

Najbolj ga je jezilo, da se je v nasprotju združila tudi Lenka. Tako resnega spora ni bilo med njima, odkar nosita zakonski jarem. Ivan je dobro vedel, da ima Lenka prav kakor Marijana in sosed, in to ga je še bolj kačilo, da ni odnehal. Hišni mir je bil v tako resni nevarnosti, kakor še nikdar pri Jankiču. Marijana je navidezno sicer posredovala za mir, a uspeh je bil zato tak, kakor če bi ogenj gasila s — petrolejem.

Prvič v zakonskem življenju je spoznal Ivan, da ima tudi Lenka nekaj tiste trdovratnosti in zadirčnosti, ki je lastna njeni družini in ki jo je tako obilo dedovala njena sestra Marijana. Resnice ji ni hotel priznati — ga je bilo sram — vdati se ni maral, z delom začeti ni mogel, ker ni imel dovolj denarja. Tako sta z ženko hodila vsak po svojem potu. Danes je peljal hlapec njega v Ljubljano, jutri njo v sosednjo vas. Dopoldne je bil on z otroki v daljnem izprehodu, popoldne je šla ona z njimi v gozd. Otrokom je to ugajalo in tudi hlapec ni godrnjal, ker mu zaradi mnoge izpremembe ni bilo nikdar dolgčas, saj je bilo na izprehodih, kjer so ustajali v znanih gostilnah, mnogo slastnih prigrizkov in obilo pijače — skoro kakor na mali svatbi. Varčeval ni nihče, odjelel tudi nihče; veselila se je pa le Marijana.

Nekoga dne je izvedel Ivan Jankič od svoje žene novico, seveda iz Marijaninih zadirljivih besed, da ni nič njegovega, razven nekdanjo kočjo, ki je pa ni več in pa vrt, ki je tudi dobil drugo lice: ves denar je naložen na ime Lenke Jankičeve, kakor ga je Marijana res nalagala na ono knjižico, kamor je naložila Lenka prve novce, ki jih je prejela od Ivana. To ga je zbudilo zelo nemilo, da, bolj nemilo nego vse dosedanje besedovanje zastran novega podjetja. Skupaj sta služila, skupaj varčevala, a sedaj — vse njeno! Nasprotstvo je bilo vsled tega tako napeto, da sta se bala oba, kdaj — počti. Marijani je bilo to hladilno mazilo. Neko dopoldne je stal pred hišo in ogledoval svetlo osnaženo kočijo. Tedaj ga je obšla nova misel, ki naj bi mu pomagal iz zadrege. Zasmejal se je tako divje in škodoželjno, da se je ustrašil samega sebe: "Ha, ha-ha-ha! Ako je vse na njeni knjižici, imam knjižico pa jaz spravljeno. Tako-le je. Kdo ima več?"

Toda s tem se ni končala pravda. Preprijel je rastele kakor požar ob vetru. Začeli so priprave za stavbo mlinu in žage ob potoku v vnožju Jankičevega vrta brez Ivanovega dovoljenja. Ne z Lenko in ne z Marijano ni govoril besedice od onega dne, ko je izvedel, kdo ima denar. Tudi ni nino go maral za to, kaj se godi doma. Nekoga jesenskega jutra pa dobi na prejšnje pismo vprašanje od hranilnice pismen odgovor, da ne more brez dovoljenja svoje žene dvigniti nikakršnega denarja n njeno hranilno knjižico. Tudi ji mora knjižico vrniti, da se izogne sili in sitnosti — vrniti preč pričami. Tako so mu svetovali.

Razmere, že prej napete do skrajnosti, so začele roditi žlostne sadove. Tisti dan ni bil Jankič več pod domačo streho, tedi spal ni doma. Velel je napreči, se peljal v Ljubljano, kjer je za slepo ceno prodal konje in kočijo, odsvolil hlapec in prepil vso noč z dvomljivimi prijatelji. Naslednje dopoldne je opotekaje šel na sodišče, kjer je vložil prepoved, da ne sme brez pisanega dovoljenja nihče staviti kuksnegakoli poslopja, pa niti njegova žena. Tudi ta dan se ni vrnil. Kukor

brez glave je taval okoli. Najraje bi bil pametnemu človeku zaupal svoje gorje in siloma zamoril solze, ki so mu zastirale pogled po brezčutnem svetu.

Sele četrto jutro je prišvedral domov peš, polomljen, potrt, uničen na duši in na telesu. Ljudje so se vprašujoče spogledovali in zopet ozirali za njim. "Ta je prišel — kakor kaže — s konja na osla." — "Iz kočije na tlo." — "Njegovega pohajkovanja je sedaj-le konec, kakor je vsake nepotrebne stvari." — "Gerje, če boče biti kmet gospod." — "Sam ne ve, niti kdaj je si." Take in še debelejšje šale so zbijali iz njegove žalostne postave. Jankič jih je slišal in molčal. Saj je blizu enako govorila tudi njegova vest. Njemu samemu se je zdelo, da je pustil "gospoda" Jankiča v mestu, a rojstni vasi oblekel zopet nekdanjega revnega delaven in kočarja — Jankiča ob potoku.

"O sreča, sreča!" je zdihnil in obenem pomislil, da se je sreča odpeljala s konjički, pa ne z njegovimi, ki jih je prodal v Ljubljani — s svojimi konjički se je odpeljal v neznan svet, a on je verjel, da bo za vedno vozila njega in njegovo kočijo. Ali je sanjal pretesljive dogodke začetkoma tako veselo, a na koncu žalostne, kakor je žalosten konec na zemlji? Ni sanjal, ne, resnica je, njemu se je tako godilo, in to je najžalostnejše.

Čutil je grozno puščobo in osamelost. In vendar je tu-le njegova domačija. Ustavil se je na hišnem ogledu, ogledal hišo, dvorišče in vrt. Vse se mu je zdelo še drago, zlata vredno — ne samo njegova last, vse, vse: domači hribci in črta gor nad vasio, sosednje hiše in širo polje. Najraje bi zopet pozlatil vse, ko bi imel s čim. Tudi mlin bi sezidal in žago, da bi bilo le dovolj denarja. Lepo bi bilo doma, krasno, milo — sanja nebesa. Toda v tem času, kar biva doma, je zagospodaril s konji, hlapecem, družino in kupovanjem hiše v mestu, ki je pa ni kupil, nekaj lepih tisočakov; za razne izlete in pribojške, za hrano in obleko tudi ni šlo malo. Primanjklaj je bil velik, vedno večji, pa so silili vanj, naj začne s stavbo. Ali bi ne bilo to početje predzno, ker ne bi obrestoval niti polovico založenega kapitala? Otročki bi bili sicer poslej nekako preskrbljeni, lahko bi se rbnogi črvički izsolali doma, sčasoma bi se privadili slovenski šegi in hrani. A on, on bi bil revež, ker dolg je dolg. Pozna ga že izza prvih časov svojega zakonskega življenja: dolg je bil tišti podedovani greh, ki ga je prvič pogljal izpod rodne strehe po svetu, odkoder se je vrnil — da je sedaj na slabšem kot prej. Truditi bi se moral od zore do mraka za same obresti od izposojenega denarja in pa za hrano družinici brez upa zmage, da se mu kdaj olajša breme. Torej dolga ne mara; ne mara pa Jankič niti tega, da bi trdila Lenka, kako ga je uklonila, da se je vdal in začel zidati z njenim denarjem. Ako bi se vdal nji, svoji ženi, naj bi že bilo, ali Marijani ne bi mogel nikakor zavezati zlobnega jezika. Tega pa ne; raje nič ko mlin ob potoku, a ne njegov.

Misel o mlinu in žagi se mu je zdela vendar lepa, zelo lepa. Lastni mlinu ob domačem potoku in žagar pod lastno streho je že nekaj; tudi tak človek je lahko gospod, resnično svoj gospod.

Pomisli je, kakor nekdanje čase, ko je prvič odhajal v Ameriko, kako velike svote bi bilo treba in koliko let bi se moral truditi na novem svetu v črnem premogovniku, da bi o pridobil in se vrnil. V duhu je zopet gledal na ameriški obali stoječo prelestno mlado žensko — srečo, ki mu napiplje v nedrje — suhih zlatov. Čutil je hlad na prsih, hlad suhega zlata, ki mu je podžigal kri v žilah. Ta zajeljivo mu kimajoča ženska in pa misel o suhem zlatu ga je hipoma ozdravila ne samo od tridnevne popivanja in ponočevanja, marveč tudi ob vsega omahovanja na levo in desno, od vsakršnega oklevanja: bi-li — ne bi-li?

Videl je premagano Lenkino trmo, strto Marijano zadirčnost in sosedovo modrost. On sam pojde in zasluži, on sam se vrne in postavi s svojimi novei mlin in žago. V malo letih se mora to zgoditi, ako Bog da in sreča junaka. Potem pa le v kraj vi nasprotulki in nasprotnice!

"Teda j mi sreče ne skali nihče več; gupod bom sam svoj gospod." (Konec prihodnjic.)

Kdor si rad denar izposoje, si s tem skrbi nakupuje.

Ne imej strahu pred slepih človekom, tudi če ti s pestjo žuga.

Če stariši štedijo šibo pri svojih otrocih, si nakopavajo s tem jezo in žalostne dni na stara leta.

Nekateri može delajo kaj radi čez uro samo zaradi tega, da s tem jezijo svoje žene.

Ne strašite se!

Vaš denar je varen!

Če tudi je razglašena vojna, se vlada ne bode polastila Vašega denarja, naloženega na banki. Tako izjavlja predsednikova vojna deklaracija. Kar je Vaše, je torej Vaše in ostane Vaše; nihče nima pravice do Vaše lastnine, dokler se Vi zadržite mirno in ne rujete zoper našo državo.

3%
obresti na hranilnih ulogah
3%

Obresti ako nedvignjene, se pripisejo h glavnici in se tako zopet obrestujejo.

Pri nas bodele vedno dobro in uljudno postreženi po svojem rojaku.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica Federalnega rezervnega sistema.

Denarja v stari kraj Vam sedaj ne svetujemo pošiljati, tudi ne po brezčutnem brzovaju, ker so razmere preveč nestanovitne. Od dajamo v najem varnostne skrinjice po \$3.00 na leto za shranjenje vrednostnih papirjev in listin, kjer je potem isto varno pred ognjem in tatovi.

Poslojpe, kjer so naši uradi, je naša lastnina.

Naše banka je depozitni urad za zvezno poštno hranilnico, za mesto Joliet, za okraj Will, za državo Illinois in za vlado Združenih držav.

Odprto vsaki dan, razun nedelj in praznikov, od 9. dop. do 3. pop.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000. Rezervni sklad \$360,000.

Za zastave, regalije in vse društvene potrebščine.

Prva in najstarejša domača tvrdka

F. Kerže Co.

2711 So. Millard Ave. Chicago Ill.

Vse delo in blago garantirano. — Ceniki zastonj.

JOSIP PERKO SLOVENSKA GOSTILNA

2236 S. Wood Street

Chicago, Illinois

Telefon: Canal 298.

Se priporoča rojakom Slovencev za obilen poset. "Dobra postrežba in dobra pijača", to je moje geslo.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, koverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največjo slovanško unijsko tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito Vam priporočamo zelo priprave Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem šopnem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter Počtnice. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahke vedne natančen pregled števil članov po skladu, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorizavedanih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Članilo K. S. K. Jednote".

Telefon: Canal 80

Martin Nemanich

SLOVENSKA GOSTILNA IN RESTAVRACIJA

1900 W. 22nd St., vogal So. Lincoln St., Chicago, Ill.

Rojaki Slovenci vedno dobro došli!

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy

Prva slovensko-hrvaška

MLEKARNA

1818 W. 22nd Street

Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske chikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.

Z velepospotovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

Novice iz stare domovine.

POLITIČNI POLOŽAJ V AVSTRIJI.

Dunaj, 16. julija.

Ob sklepu polletnega zasedanja državnega zbora občuti posebno poslanska zbornica, čutijo tudi ostali politični krogi vse težave, ki prihajajo iz dejstva, da stoji na sproti parlamentu le časna prehodna vlada. Državni zbor pa se čuti močnega, kakor že dolgo let ne. Zato smatrajo za najnujnejšo potrebo tekom poletja, najti izhod iz sedanjih zagat in postaviti močno vlado za vodnika močnemu parlamentu.

Zanimiva je današnja zakulisna novica, da bi se utegnil pojaviti v ospredju kot homo regius — predalski poslanec Jošt Fink, po pokliče — kmet (tako stoji v seznamu članov poslanske zbornice 1917) in odlični pristaja k. r. škanski socialistov. Ta gospod Fink je jako tipla osebnost v avstrijskem parlamentu. Poleg pristnega "Hausverstanda" ima toliko in tako široko izobrazbo, da je bil že doslej eden prvih stebrov svoje stranke. Pravijo, da je tudi priskan politik, ki zna biti elastičen po potrebah in razmerah.

Dalje poročam istotako samo kot kuriozno vest, da se imenuje še drugi homo regius: princ Bedrich Lobkovic. Ta je narodno zaveden Čeh in še jako mlad, (menda mu je komaj nekaj čez 30 let, op. ur.) dedni član gosposke zbornice. Že prvo svojstvo bo najbrže zadoščalo, da ne bo nič iz te moke. (Gotovi krogi forsirajo tudi še drugega češkega veleardist krata, namreč princea Schwarzenberga. Op. ur.)

Vsekakor pa se na merodajnih mestih deluje na to, da bi bila sedanja kriza čimprej rešena, — ali bolje, da bi na mesto sedanjega provizorja prišla trdna in močna vlada, pa naj si ji načeluje predarski kmet Fink, ali češki princ Lobkovic, ali pa kdo drugi.

Moj informator izjavlja: Vse to so sicer le še govorice, ki pa značijo vsekakor toliko, da se išče nepretargoma izhod iz sedanjega provizorja.

Čehi hočejo tekom julija določiti predpogoje za svoje pozitivno sodelovanje v ustavnem odseku. — Zato se vrši 24. in 25. julija v Pragi skupna seja čeških članov ustavnega odseka, predsedstva Češke Zveze in Narodnega Sveta, da se posvetuje o temeljnih pogojih za sodelovanje pri reformi ustave. Dne 26. julija bo nato zboroval celotni Češki Svaz, ki bo razpravljal o skupni seji prejšnjih dveh dni. V Brnu pa bo dne 29. julija velik shod češke socialne demokracije, ki se bo bavil s češko politiko v državnem zboru. Na razgovor pride tudi vprašanje deželne zbornice moravskega in menda tudi češkega.

Čuje se, da pojde predsednik ustavnega odseka dr. Mataja na štiritedenski dopust v Švico. Počuti se hoče na nevtrahnih tleh o mišljenju in naziranju drugih narodov glede na našo zunanjo in tudi domačo politiko. Ker se vrne šele okoli 15. avgusta, prične delo v odseku šele dne 17. avgusta.

Danes zboruje cel dan nemški Nationalverband, ki razpravlja o večerajšnjem shodu v Pragi. Poročila o omenjenem političnem shodu so bila večinoma zaplenjena — zaradi česar se kažejo nemški krogi jako razburjene.

Radovedni smo, ali se Verbandu posreči, razveljaviti to konfiskacijo. Nemei že vpijejo: Parlament je šel na počitnice — in že lezemo v prejšnje neustavne čase. Kakor je videti, so se tudi oni že zelo privadili parlamentarizmu, Tempora mutantur.

Kot poseben znak časa se je tu vršila vest o brzokavki Ukrajskemu klubu, da je dobil metropolit Szeptizky dovoljenje za potovanje v Rim. Kakor znano, je bil metropolit v ruskem vojnem vjetništvu. Za revolucijonarje vlade se mu je tam prav dobro godilo; čisto je mogel konferirati z ruskimi oficijelnimi osebami, ki so ga končno pustile preko Stokholma domov. Tej dosti zanimivi vesti sledi zdaj druga, da pojde v sedanjih razmerah v Rim. Nič čudnega ni, ako se pripisuje temu potovanju posebna misija. Jutri pojde poseben vlak, ki popelje tja 60 članov gosposke zbornice.

Izročje cesarju vdanostno adreso, Deputacija kmečkih poslancev pri poljedelskem ministru.

ki jo je zbornica sklenila. Da je tudi to važen političen čin, je nemavno. Slovenci nimamo v gosposki zbornici nobenega političnega zastopnika, znak, kako podrejen vlogi smo dosedaj igrali v očeh "merodajnih faktorjev." Toda, vse se spreminja.

Gosposka zbornica zahteva od vlade načrt za revizijo ustave.

V današnji drugi seji ustavnega odbora gosposke zbornice je več govornikov izražalo željo, da naj bi se delovanju odbora dala s strani vlade začetna podlaga. — Ministrski predsednik Seidler je izjavil, da se kot šef časne vlade omejuje na inicijativo in smatra predložitev gotovih predlogov katere bi napravila vlada, za možnost v poznejši dobi posvetovanja. Pripravljen pa je, dati na razpolago v kratkem času ves predmet obsegajočega navodila.

Izvoljen je odsek 12 članov, ki dobi od vlade obljubljeni material in ki bo imel poročati v prihodnji seji o delovnem načrtu odbora.

Gosposka zbornica bo imela v petek, dne 20. julija ob 11. dopoldne svojo prihodnjo sejo. Dnevni red: Sklep poslanske zbornice o zakonu glede zagotavljanja vojnega davka.

Za sklicanje bosanskega sabora.
Podpredsednik bosanskega sabora dr. Sunarić in Dimović sta dospela na Dunaj, da se dogovorita na merodajnem mestu glede vzpostavitve delovanja bosanskega sabora. Obrnila sta se do Jugoslovanskega kluba, ki je nato posredoval pri vladi. Obiskala sta skupnega finančnega ministra barona Buriana, ki jim je obljubil, da bo zadevo proučil. Odposlanstvo se odpelje od tu preko Budimpešte v Sarajevo ter bo stopilo v Budimpešti z isto prošnjo pred ministrskega predsednika grofa Esterhazyja in justičnega ministra.

Dopolnilne volitve.

Vse nekam kaže, da Grafenauerjeva zadeva ne bo rešena v zbornici, marveč — med volilec. V gotovih krogih se boje — analogije za druge slučaje; kar bi vzburjalo nepretargoma razburjenja, nesoglasja, spore. Zdi se jim najenostavnejša pot ta, ako bi se izvršile brez boja volitve, ki bi mogle poslati v državni zbor skoro vse može, ki prihajajo sploh v pošte razum umelih, onih v inozemstvu, odstopivše in umobolnega Kazlowskega). Dopolnilnih volitev bi bilo treba 43 namreč: 10 v sled obdobje, 25 slučajev smrti, 5 poslancev v inozemstvu (med njimi dr. Gustav Gregorin za kranjsko-ajdovski mandat na Gorickem), 2 sta odločila mandat, a 1 poslanec je postal slaboumen.

Grafenauerjev mandat.

Dunaj, 15. julija.
Poročal sem, da je odsek sklenil — in sicer soglasno, da se Grafenauerjev mandat prizna pravoveljavnim, ker je Grafenauer bil krivično obsojen. Vsi člani odseka so bili za to. Poročilo pa ni prišlo pred zbornico, ker so se posebno nemški socialni demokratje začeli izgovarjati, češ, da bi bil to neveren precedenčni slučaj. Resnica pa je, da v zgodovini našega parlamenta tak precedenčni slučaj že obstoji. Omejujemo se danes na to ugotovitev in ne izrekamo o tem postopanju nobene sodbe, čeprav nam sili pod pero. Upanje pa je, da se zadeva Grafenauerjevega mandata na ta ali drugi način reši — povoljno.

Poslanec Spinčić za naše narodne pravice v Istri.

V današnji seji poslanske zbornice je staval poslanec Spinčić interpelacijo v zadevi uporabe italijanskega jezika v Istri pri vojaških in civilnih oblastih. Upozorja da se v vseh vojnih šolah in drugih javnih zavodih uporablja italijansko kot službeni jezik. Še celo hrvatski mornariški novičar morajo prisegati v italijanskem jeziku. V drugi interpelaciji se dotakne Spinčić jezikovnega vprašanja pri navtičnih šolah in na Malem Lošnju.

Dunaj, 14. julija.

Danes se je pod vodstvom poslancev Majerja, predsednika nižjeavstrijskega vinorejskega dru-

štva, zglasila pri poljedelskem ministru Ertlu deputacija poslancev iz vinorodnih krajev.

Goriško je zastopal poslanec Fon, Kranjsko dr. Pogačnik, Stajersko Rožkar, Dalmacijo in Istro dr. Laginja.

Deputacija je prosila poljedelskega ministra, naj zastavi ves svoj vpliv, da bodo letos vinogradniki dobili pravočasno in zadostno množino sladkorja v svojo napravo domačega vina.

Upanje je, da se bo množina sladkorja zvišala, ker so znanstveniki dognali, da se da tako vino prav okusno pripraviti s surovim sladkorjem, ki ga je več na razpolago kot čistega.

Nabava sladkorja se prične najprvo za južne dežele, kjer bodo seveda imeli tudi prej trgatve kot gori na severu.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam, da mi je dne 12. avgusta t. l. neizprosna smrt vzela iskreno ljubljeno soprogo, sinkotu mojemu pa nepozabno mater

FRANČIŠKO FISTER

v starosti 50 let, članice društva sv. Alojzija št. 95, K. S. K. J. v Broughton, Pa. K večnemu počitku smo jo položili dne 14. avgusta t. l. na katoliški pokopališču v Castleshendy, Pa.

Pokojna mi nepozabna soproga je bila doma pri Sent Lenartu pri Devici Mariji v Polju pod Ljubljano. Tukaj zapušča zalujočega soproga in 13. letnega sina; v starem kraju pa enega brata in eno sestro rodbine Šubelj. Moja nepozabljen soproga je bila bolana čez sedem let.

Najpoprej se iskreno zahvaljujem društvu sv. Alojzija, ker jo je sprejelo k zadnjemu počitku in izrekam tudi iskreno zahvalo vsem onim, ki so ji podarili lepe venice v zadnji pozdrav. Najlepše se pa zahvaljujem rojakinjam Ana Dolene in Elizabeti Berlich, ker so jo tolažile v njeni mučni bolezni. Priporočam jo vsem v molitev in blag spomin.

Zaljubljeni ostali:
Josip Fister, soprog.
Josip Fister, ml., sin.
Broughton, Pa., dne 21. sept. 1917.

Čuvajte se bolezni!

Učenci in znanstveniki trdijo, da prihaja 90 odstotkov vseh bolezni iz želodeca. Če ste napri-

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

S tem uljudno naznanjam cenj. slovenskemu občinstvu v Chicagu, da sem kupnim potom prevzel staroznano

grocerijsko trgovino

na 1801 W. 22. Str.

(vogal S. Wood Str.)

v središču naše slovenske naselbine, koja trgovino je svoječasno vodil dobroznani rojak **g. Frank Jurjovec.**

Vsled tega se toplo priporočam našim slovenskim in hrvaškim gospodinjam in drugim za naklonjenost in obilen poset. — **Svoji k svojim!**

Moje geslo je: **Dobro blago, točna in solidna postrežba.** Pri meni dobite vsakovrstno sveže **grocerijsko blago** po zmernih cenah. Naročila razvažam na dom.

Z odličnim spoštovanjem

JOHN ZVEZICH

SLOVENSKA GROCERIJSKA TRGOVINA

Telefon: Canal 2727. 1801 W. 22. Str. Chicago, Ill.

Največja krščanska česko-slovenska tovarna za razne društvene potrebe.

V zalogi imamo zlate in pozlačene znake K. S. K. J.

Posebno pozornost dajemo pri izdelovanju, ali nabavi društvenih zastav, bander, trakov, društvenih regalij, kap, i. t. d.

Cene zmerno, postrežba točna in solidna.

Poskusite enkrat s kakim naročilom in gotovo boste zadovoljni.

Pišite po najkrajši ilustraciji cenik zastav in drugih društvenih potrebščin; doposlamo vam ga brezplačno.

Za naklonjenost se toplo priporočam cenjenim društvom K. S. K. J.

EMIL BACHMAN,

2107 So. Hamlin Ave., CHICAGO, ILL.

Telefon: Lawndale 441.

Dr. Martin J. Ivoc

Slovenski zdravnik

Physician-Surgeon

Vrhovni zdravnik K. S. K. J.

900 N. Chicago St. Corner Clay St., JOLIET, ILL.

Uradni zdravnik slov. cerkve.

Uradne ure: 10—12; 2—4; 7—9. Chicago telefon: 4295. Dom 2198 L.

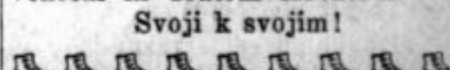

Prva in edina slovenska trgovina Z OBUVALOM (CEVLJI) v Chicagu, Ill.

Andrej Ogrin, lastnik

1845 W. 22. St., Chicago.

Se toplo priporoča rojakom Slovincem in bratom Hrvatom. — Svoji k svojim!

IMPERIAL GLEDALIŠČE

Madison St. blizu Western Ave. CHICAGO, ILL.

Tekoči teden se predstavlja krasno melodramo

THE WHITE SLAVE (Bela sužinja)

Igra je jako zanimiva in podučljiva. Začetek predstave ob pol. 8ih vsak večer.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ZALOSTI" ŠT. 50. K. S. K. J., ALLEGHENY, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsako drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St.

Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1917:

Predsednik: John Mravints, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.

I. tajnik: Frank Trempush, 4623 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.

Zastopnik: Jurij Greguraš, 5164 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh, Pa.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000., \$500. ali \$250. Naše društvo plačuje \$5.00 bolniške podpore na teden pri vsaki redni mesečni seji.

Slovenci in Hrvati, kateri še niso pri nobenem društvu, spadajoče h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri II. tajniku Josipu Matešiću, 5211 Natrona alley, Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolí in ravno tako zopet ko ozdravi.

Jesenska doba je nastala.

Z 21. septembrom smo zaključili dobo poletja, ker je nastopila zopet jesen. V jesenskem času imamo običajno bolj hladno in mrzlo vreme, vsled tega moramo dobro paziti, da se ne prehladimo; temu se pa zamoremo izogniti le tedaj, če zadosti pazimo na dovolj gorko in toplo obleko.

Jaz sem se ravno letos za svojo travino preiskrbel z veliko zalogo težkih volnastih zimskih oblek in spodnjega oblačila ter prodajam: **VOLNASTE SRAJCE (SWEATER COATS), MACKINAW POVRŠNE SUKNJE OVERCOATS, ZIMSKE KLOBUKE IN KAPE.** Vse to prodajam po jako nizkih cenah.

PRIPOROČILO.

Povodom bližajoče se sv. birme, ki se bo vršila v naši slovenski cerkvi sv. Jožefa dne 7. oktobra t. l. uljudno vabim vse cenj. botre, botrice in birmance, da si pri meni nakupite vse, kar je za birmo potrebnega:

OBLEKE ZA DEČKE v starosti od 7—17 let. **Blue Serge Pinch Back** or **Norfolk obleke** — **Boys Blue Serge** obleke prodajam po \$5.50, 6.00, 6.50, 7.00, 7.50, 8.00, 8.50, 9.00.

Čevlje za dečke po \$2.50, 2.75, 3.00 in 3.25.

Osobito vabim tudi vse one može in fante, ki boste birmanski botri, da posetite mojo prodajalno in si nabavite vse, kar boste potrebovali za birmo. Pri meni dobite:

Moške Blue Serge obleke po \$16.50, 18.50, 20.00, 22.50, 25.00.

Moške Črne Serge obleke: po \$16.50, 18.50, 20, 22.50.

Moške prazniške čevlje po \$3.50, 4.50, 5.00, 5.50, 6.00, 6.50, 7.00, 7.50.

CENE NIZKE. — POSTREŽBA TOČNA. — BLAGO GARANTIRANO.

Vam udani

Geo. Stonich,
815 N. Chicago St.
JOLIET, ILLINOIS.

Clothing, Shoes and Gents' Furnishing Store

Doktor Jekyll in gospod Hyde.

Spisal Robt. L. Stevenson. — Poslovenil J. L. Zaplatnik.

(Konec.)

Lahko bi bil na glas zajo-
kal; skušal sem s solzami in mo-
litvijo udušiti tolpo pošastnih po-
dob in sovražnih glasov, ki mi jih
je kar gomezelo v spominu; a med
molitvijo mi je pa gnusni obraz
mojih hudobij zijał v dušo. Ko pa
se je to kesanje jelo polegati in
ginevati, sledil mu je čut veselja.
Rečeno je bilo vprašanje o mojem
ravnanju. Hyde je bil nemogoč
od tistih mal; hočeš-nošeč, bil sem
zdaj priklenjen na boljši del svo-
jega bitja; in oh, kako sem bil te-
ga vesel! s kako voljno ponižnost-
jo sem se znova podvrget omejit-
vam naravnega življenja! s kako
odkritostno odgovorjem sem za-
klenil vrata, skozi katera sem tak-
o čisto odhajal in prihajal, ter
stri ključ pod peto:

Drugi dan se je raznesla novi-
ca, da je bil oni uboj preiskan od
polijeje, da je Hydova krivda sve-
to očita, in da je bila žrtev visoko
čislana v javnosti. Bilo je ne-
hudodelstvo, ampak žalostna bu-
dalost. Ko sem to slišal se mi zdi,
da sem bil vesel; mislim, da sem
bil vesel, ko so mi bili tako boljši
nagoni podprti in zastraženi od
strahu pred vislicami. Jekyll mi
je bil zdaj pribežališče; naj se
Hyde le za trenutek prikaže, pa
se bodo dvignile roke vseh ljudi,
da ga primejo in ubijejo.

Sklenil sem da v bodoče popra-
vim, kar sem v preteklosti zagre-
šil; in pošteno lahko rečem, da ta
sklep ni ostal brez dobrega sadu.
Sam veš, kako resno sem si zadnje
mesece lanskega leta prizadeval,
da pomagam trpečim; veš, da sem
tudi za druge mnogo storil, in da
so mi mirno skoraj srečno dnevi
potekali. Ne morem pa nikakor
trditi, da sem se naveličal tega do-
brodelnega in nedolžnega življe-
nja; nasprotno mislim, da me je
vsako bolj veselilo. Toda strašno
preglavico mi je pa še vedno de-
lal moj dvojni namen; in ko se
je prva ostrina mojega kesanja
skrhala, jela je moja slabša stran
renčati po razuzdanosti kateri
sem tako dolgo stregel in ki sem
jo pred tako kratkim časom pri-
klenil. Ni se mi seveda niti san-
jalo da bi Hyda zopet obudil;
oh sami misli na to bi bil zbesnel;
ne, v svoji lastni osebi sem bil zo-
pet izkušán, da se poigram s svo-
jo vestjo; in kot navadni skrivni
grešnik je bilo, da sem naposled
podlegel napadom izkušnje.

Vsaka stvar ima svoj konec;
največja mera je slednjič napol-
njena; in to ponažanje pred svo-
jim zlom mi je končno uničilo
dušno ravnotežje. Vendar pa me
to ni nič skrbelo; padec se mi je
zdel neraven, podoben pavratku
k nekdanjim dnevem, preden sem
bil odkril svojo iznajdbo. Lep ja-
sen dan v januarju je bil, moker
pod nogo, kjer se je raztopila
slana, a brez oblaka na nebu, in
Regents Park je bil poln zimske-
ga veselja in sladkega pomladan-
skega vonja. Sedel sem na soncu
na klopi. Živel v meni pa si je o-
blizovala gobec spomina; duša mi
je nekoliko dremala, objubljajoč,
da se pozneje pokesa, a ne še pri-
pravljena, da se začne. Saj sem
naposled tak, kakor moji sosede,
sem pomislil; potem pa sem se
nasmehnil ko sem primerjal svojo
aktivno dobro voljo z leno kruta-
stjo njihove zanikarnosti. Prav v
istem trenutku, ko se mi je ta ba-
hava misel porodila, se me je pa
lotila omotica, strašno se mi je
zagnusilo in me smrtno treslo. To
pa je minulo in me pustilo oslab-
ljenega; potem pa, ko se je pola-
goma tudi ta slabost polegla, sem
jel opazati, da so se mi misli iz-
prevrgle, da sem postal drznejši,
zaničeval nevarnost, da so se raz-
topile vezi dolžnosti. Ogledal sem
se; obleka mi je visela na skrče-
nih udih da ni bilo nikomur po-
dobno; roka, ki mi je visela na
skrčenih udih, da ni bilo nikomur
podobno; roke, ki mi je ležala na
kolenu, je bila progasta in kosma-
ta. Bil sem zopet Edvard Hyde! Trenutek poprej sem si bil še v
svesti spoštovanja vseh ljudi, pre-
možen, ljubljen — prt pogrujen
zame doma v obednici; zdaj pa
sem bil navadni plen človeškega
rodu, preganjan, brez hiše, znan
morilec, obsojen na vislice. Šibila
se mi je pamet, ali ni mi popolno-
ma zastala. Že več kot enkrat sem
opazil, da so se mi v mojem dru-
gem značaju očitno duševne

moči jako poostrele in da mi je
duhovitost postala še bolj napeto
prožna; tako je prišlo, da si je
tam, kjer bi bil Jekyll morda pod-
legel, Hyde vedno znal pomagati
iz škrincev. Moja zdravila so bila
v enem izmed predalov v mojem
kabinetu. A kako naj prideta do
njih? To je bilo vprašanje, kate-
rega sem se — stiskaje si glavo z
rokama — lotil, da ga rešim. La-
boratorijska vrata sem bil zaklenil.
Če bi pa skozi hišo skušal vstopiti,
bi me pa moji lastni služabniki iz-
ročili vislicam. Uvidel sem torej,
da se moram poslužiti kakšnega dr-
gega človeka, in sem se spomnil
Lanyona. Pa kako bi ga dosegel,
kako pregovoriti? Vzemimo, da u-
idem na ulice, ne da bi me ujeli,
kako bi stopil predenj? in kako
bi jaz, neznan in neprijeten obi-
skovalec, pregovoril slavnega
zdravnika, da oropa učilnico svo-
jega sodruga, dr. Jekylla? Tedaj
pa sem se domislil, da mi je od
svojega značaja ostal še en del:
pisal sem lahko še svoje lastno pi-
savo; in brž ko sem se spomnil te
ileče iskric, postalo mi je od kon-
ca do kraja jasno, kaj mi je sto-
riti.

Nato sem si uredil obleko, kar
sem si jo najbolje mogel, in po-
klical sem mimo idoč voz ter se
odpeljal v nek hotel v Portland-
ski ulici, ki sem se ga slučajno še
spominjal. Ob pogledu namit —
smešno sem res dovolj izgledal ka-
kor tudi je bila žalostna usoda,
katero je pokrivala ta obleka, ni
mogel izvošček prikriti svojega
veselja. Zaškrpal sem nad njim
z zobmi, peklensko togoten; in
smeš mu je zamrl na obrazu — na
njegovo srečo — še bolj pa na
mojo srečo, kajti naslednji tre-
nutek bi ga bil gotovo potegnili
z njegovega sedeža. Ko sem sto-
pil v hotel, oziral sem se s take
mrkim obrazom okrog sebe, da so
strežaji kar trepetali; niti enkrat
se niso vprico mene spogledali,
ampak so pokorno storili, kar sem
jim ukazal, peljali so me v pose-
bno sobo in mi prinesli, česar tre-
ba za pisanje. Hyde v smrtni ne-
varnosti mi je bil nova stvar, od-
silne jeze razkačena, krvoželjna,
hrepeneča, da koga trpinči. Toda
bila je prekanjena ta stvar; z že-
lezno voljo je ukrotila svojo be-
snost; sestavila dvoje važnih pi-
sem, eno Lanyonu, drugo po Po-
olu; in da bi bila dejansko zago-
tovljena, da sta bili res oddani,
poslala jih je na pošto z ukazom,
naj se ji priporoči.

Nato je ves dan presedel pri
ognju v zasebni sobi in si nohte
grizel; tam je tudi večerjal, sedeč
sam s svojimi strahovi; strežaj je
vidno trepetal pred njegovimi o-
čmi. Ko pa je nastopila trda noč,
odrinil je od tam v kotu zapre-
kočije in se vozil semtertje po
mestnih ulicah. "On", pravim —
ne morem reči "jaz". Človeškega
ni imel ta otrok pekla nič na se-
bi; živel ni v njem nič drugega
kot strah in sovraštvo. In ko je
naposled, misleč, da se je izvošče-
ku jelo sumljivo zdeti, odsvolil
kočijo ter se tako neprimerno o-
blečen, da je vse vanj zijalo, peš
podal med nočne pešce, divjali
sta ti podli strasti v njem kakor
nevihta. Stopal je naglo, prega-
njan od svojih strahov, in se ble-
beteja sam s seboj plazil skozi
manj obiskovane ceste ter štel
minute, ki so ga še ločile od pol-
noči. Nekoč je je nagovorila neka
ženica, ponujajoč mu, mislim,
škaflijeo vžigalic. Udaril jo je v
obraz, in zbežala je.

Ko sem se zopet zavedel pri
Lanyonu, se je groza mojega stra-
rega prijatelja morda tudi mene
če se me je tudi polastila; bila je
le kaplja v morje v primeri z gnu-
som, s katerim sem se teh ur spo-
minjal. Izvršila pa se v meni veli-
ka izprememba. Ni bil več strah
pred vislicami, ampak groza pred
Hydom, ki me je mučila, Lanyo-
novo obsodbo sem prejel deloma
v sanjah; deloma v snu sem tudi
prišel domov v svojo lastno hišo
in zlezal v posteljo. Spal sem po
grozoti tistega dne dolgo in glo-
boko spanje, katerega niso mo-
gole pretrgati niti "more" ki
so me tlačile. Zjutraj sem se pre-
budil pretresen, oslabljen, a o-
krepan. Še vedno se mi je studila
ter me strašila misel na žival, ki
je v meni spala, in seveda tudi ni-
sem še pozabil strašanskih nevar-
nostij prejšnjega dne; toda bil

sem zopet doma v svoji lastni hiši
in blizu svojih zdravil; in dušo
mi je napolnila hvaležnost, da sem
ubežal, ki je bila skoraj tako ve-
lika kot žarek upanja, ki me je
zopet navdal.

Po zajetku sem stopal poča-
si preko dvorišča, slastno srka-
joč hladni zrak, ko so me spet ob-
šli tisti nepopisni občutki, ki so
naznanjali preobrazbo; komaj
sem imel čas zbežati v zavetje
svojega kabineta, ko so že spet
divjale po meni ter me tresle Hy-
dove strasti. Trebalo je pri tej
priliki dvakratnega leka, da sem
prišel zopet sam k sebi; a žal, da
so se bolečine vrnile, in moral
sem spet zdravilo vzeti. Kratko,
od tistega dne dalje sem le z ve-
likim, takorekoč gimnastičnim
naporom in le pod neposrednim
vplivom zdravila mogel nositi
Jekyllov obraz. Vse ure podne-
vi in ponoči se me je polasčal svir-
nilni glas vesti pred vsem če sem
spal ali za trenutek zadremal na
svojem stolu, vzbudil sem se ve-
dno le kot Hyde. Pod pritiskom
te neprestane preteče usode in
vsled pomanjkanja spanja, kate-
rega sem se zdaj po sili zdržaval,
da, celo bolj kot pa sem bil mi-
sli, da je človeku mogoče, sem v
svoji lastni osebi postal stvar, raz-
jedena in izpraznjena od mrzlice,
trudno slab na telesu in duhu in
ukvarjajoč se le z eno mislijo —
grozo pred samim drugim seboj.
Toda ko sem spal, ali ko je opa-
šala moč zdravila, sem se skoraj
brez prehoda — kajti bolečine
pretvorbe so postajale vsak dan
manj očitne — potopil v domišli-
jo, polno groznih podob, duša mi
je brez vsakega vzroka vzkipe-
la sovraštev, in telo ni bilo videti
dovolj močno, da bi obsegalo div-
jajoče življenjske energije. Zde-
lo se je, da so Hydove moči zraste-
le z Jekyllovo bolehavostjo. In
sovraštvo, ki ju je zdaj ločilo, je
bilo gotovo na vsaki strani ena-
ko. Pri Jekyllu je izviralo življe-
nskega nagona. On je zdaj izpre-
videl popolno gnusnost onega bi-
tja, ki je z njim delilo nekaj poja-
vov zavesti ter je bilo sodedeč z
njim do smrti; in preko teh skup-
nih vezij, ki so že samo na sobi
tvorile najgorši del njegove stis-
ke, smatral je Hyde kljub vsej
njegovi življenjski moči še za ne-
kaj ne le peklenskega ampak ne-
organskega. Kar ga je nad vse
pretresalo, je bilo to, da je navi-
dez globoko blato vesti vplivalo
in kričalo; da se je brezlični prah
repelnil in grešil; da se je nekaj,
ki je bilo in ni imelo nikake obli-
ke, polastilo življenjskih poslov. In
če to, da je bila ta uporna groza
tesnejše nanj privezana jo je si-
šal renčati in jo čutil, kako se na-
penja, da bi prišla na dan; in sle-
hernu uro slabosti in v zavetju
spanja ga je premagala in ga iz-
rinila izven življenja. — Hydove
sovraštvo do Jekylla je bilo pa
različne vrste. Njegova groza
pred vislicami ga je neprestano
tirala, da si je začasno jemal živ-
ljenje in se vračal na svoje pod-
rejeno mesto kot del mesto kot
oseba; toda čutil je potrebo, č-
til obup, ki se je zdaj polastil
Jekylla, in hudo mu je zameil
zopernost, s katero je njega sa-
mega motril. Zato je tiste opiče
zvijače, ki mi jih je uganjal: če-
kal z mojo pisavo bogokletstva po
straneh mojih knjig, požigal pi-
sma in razdejal sliko mojega oče-
ta, in če bi se ne bil bal, bi se bil
že davno kar zato uničil, da bi
tudi mene končal. Ali njegova
ljubezen do življenja je bila čudo-
vita. Grem še dalje: dasi se mi
studi in gabi pri sami misli nanj,
ko se spominam na zavrženost in
krast tega priveska, in ko vem,
kakost se boji moje moči, da bi ga
ne odrezal s samomorom, morem
ga celo iz srea pomilovati.

Brezkoristno je in strašno mi
manjka časa, da bi podaljševal ta
popis; nikdo še nikdar ni trpel
takih muk, to naj zadostuje;
vendar pa je celo tem navada po-
delila — pe, ne polajšave — am-
pak neko gotovo duševno neob-
čutljivost, neko gotovo obupno
vdanost; in morda bi se moja ka-
zen še leta nadaljevala, če bi ne
bilo usode, ki me je zdaj zadela
in ki me je naposled ločila od
mojega lastnega obraza in nara-
ve. Zaloga soli, katere se nisem
od prvega poskusa nikdar obnovil,
mi je začela potekati. Poslal sem
po svežo zalogo ter zmeškal požir-
ek; sledilo je kipenje in prva
barvna izprememba, ne pa druga:
izpil sem čudno stvar; pa je bila
brez moči. Zvedel boš od Poola,
kako sem bil dal London preiztek-
niti; a bilo je zastoj; in zdaj sem
prepričan, da je bila moja prva

zaloga nečista, in da je bila baš
tista nesnaga, katere je dajala
moč požirku.

Teden je potekel, in zdaj kon-
čavam to pojasnilo pod vplivom
zadnjih starih praškov. Ako se to-
rej ne zgodi čudež, je to posled-
njič, da more Henrik Jekyll mi-
sliti svoje lastne misli in gledati
v zrealu svoj lastni obraz — zdaj
kako žalostno izpremenjen! A ne
smem se predolgo obotavljati, da
končam svoje pisanje; kajti če je
dozdaž moja povest ušla uničenju,
bilo je radi velike modrosti, zve-
zane z veliko srečo. Ako se me
obrazne stiske lotijo, baš ko jo
pišem, jo bo Hyde raztrgal na
kose; če pa bo preteklo nekaj
časa, potem ko jo bom odložil, jo
bo pa njegova čudovita sebičnost
in trenutna omejenost najbrž zo-
pet rešila posledice njegovega
opičnega srda. In res ga je usoda,
ki se strinja nad nama obema, že
spremenila in strla. Pol ure od
zdaj, ko bom zopet in za vedno
obkrel ono gnusno osebnost, vem,
kako bom sedel trepetaje in joka-
je na svojem stolu ali pa stopal
gor in dol po tej sobi — svojem
zadnjem zemeljskem pribežališču
— in z najbolj napeto in prepla-

šeno pozornostjo na uho vlekel
ter prisluškoval slehernemu pre-
tečemu glasu. Ali bo Hyde umrl
na vislicah? Ali pa bo našel po-
gum, da se osvobodi zadnji tre-
nutek? Bog ve; mene ne briga;
to je moja prava smrtna ura, in
kar ima slediti, se tiče drugega,
ne pa mene. Tukaj torej, ko odla-
gam pero in pečatim svojo izpo-
ved, zaključujem življenje onega
nesrečnega Henrika Jekylla."

KJE JE?

moj mož Josip Zidarič, star okrog
42 let, doma iz v Krške vasi pri
Cerkljah na Dolenjskem.

Jaz sem se poročila z njim letos
dne 18. januarja tukaj v Chicagu.
Čez dober mesec dni zatem me je
pa že zapustil; rekel je, da gre
delat, pa se ni več vrnil domov.
Čula sem, da živi v De Pue, Ill.,
pri svojem bratu M. Zidarichu.

Kdor izmed cenj. rojakov ve za
njegov natančen naslov, naj ga
izvoli naznaniti podpisani, za kar
mu bom zelo hvaležna.

Marija Zidarich,
1928 W. 22. Place, Chicago, Ill.
(Adv. No. 37—38)

N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Nedeljska krila (kiklje)

Za tekočo sezono šmo prav-
kar dobili veliko in novo za-
logo nedeljaskih kril ali kikelj
v raznih izberah, vzorcih, ve-
likostih in barvah. Pridite
si jih ogledat!

CENE;

95c. \$1.45 \$1.95
\$2.45 \$2.90

Za časa neznosne draginje

V LEKARNAH

CENA \$1.00

se mora vsakdo čuvati nevarnih bolezni, ki pomenijo propast družinskih pri-
hrankov. Tukaj je vresničen pregovor "Takojsnja pomoč, je najboljša po-
moč". — Zaprije, glavobol, izguba teka, splošna slabost, vsi taki znaki so
opomini, da si poiščete uspešno zdravilo, pravočasno negovanje črev odstrani
vse nadloge, ki bi lahko nastale v bodočnosti.

TRINERJEV AMERIŠKI ELIKSIR IZ GRENKEGA VINA.

je pravo zdravilo, ki ga rabite v takih slučajih. Ono izčisti čreva, odstrani vse
nabirajoče se odpadke, v katerih se plode in goje bakterije, pomaga prebavi,
povrne tek, krepi kri in želodec, ki se potem lahko obrani množici bakterijskih
napadalcev. V gori omenjenih slučajih nastane nervoznost, nered v želodcu, pri
ženskih premenbah življenja ali pri premogarih v premogarskih okrajih itd.
to zdravilo je priznано neprimerljivo najbolje med vsemi enakimi priredbami.
Pripravljeno je iz grenkih rastlin, bilk in skorij neprecenljive zdravniške
vrednosti in čistega naravnega, močnega rdečega vina. Celu najbolj občutljiv
želodec ga sprejme z lahkoto. — Cena \$1.00, v lekarnah.

Trinerjev oblič

prinese v vaš dom pravo družinsko zdravilo. To je neprekosljivo za revmati-
zem ali nevralgijo, je izvrstno za poškodbe, razpokline, otekel in ohrome
vrat, itd. zelo krepično za utrjene mišice po trdnopolnem delu ali za utrjene
noge po dolgi boji. Cena 25 in 50c, v lekarnah, po pošti 35 in 60c.

Trinerjev olajšatelj kašlja

je najbolj uspešno zdravilo za prehlade in kašelj, hripavost, bronchitis, nadubo,
itd. Cena ista kot za oblič.
Trinerjeva zdravila so dobila največje mogoče nagrade pri več mednarod-
nih razstavah. Zadnje nagrade: Zlata kolajna — San Francisco 1915, Grand
Prix — Panama 1916.

Jos. Triner

Izdelovalec

1333-39 S. ASHLAND AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena
leta 1857

Nacionalizirana
leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta
1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad
\$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v poseb-
nem zaščitenem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v
NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JOLIETU.

3%

Narastle obresti so polletno pripisujejo k glavnici, ali pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

3%

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.

Joliet,

Illinois.

"LJUDSKA BANKA".